

UJKELET

ZALDO-BENTKERTI ÚT 10.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 450
Félévre	— 240
Negyedévre	— 130
Egy hónapra	— 45
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 2 lef	

Csehszlovákiában

Egy hónapra	— 12 ok
Egy szám	— 1 ok

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 57. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Ijár 12. — 1923. április 28. Szombat

Békétlen Európa

Külpolitikai figyelő

Békétlen Európa ezen a héten újabb konfliktussal gazdagodott. A francia-német tályog mellett a volt monarchia sok sebének egyike is felfakadt. Egészen megszokott dolog már, hogy Magyarországnak bizonyos időközökben egyik vagy másik szomszédjával vitája támad, ami hosszabb-rövidebb időre megbolygatja Közép-európa könnyen billenő békéjét. A sorozatos királypuccsok után a határvillongások korszaka következett. A határkonfliktusokról világos ítéletet alkotni nem lehet. A közelmúlt hasonló incidensei arra mutatnak, hogy több bennök a politikai és diplomáciai mesterkedés, mint a tényleges cselekmény. De ép ez a tény, hogy aránylag kicsi horderejű események nagy politikai jelentőségre emelkednek, mutatja, hogy a helyzet egészségtelen és sürgős orvoslásra szorul. E pillanathban Magyarország és Csehszlovákia között merült fel határincidens. Egy cseh járőr a magyar határvörök állítólag provokáló szándékkal lelőttek. A magyar kormány tagadja, hogy ilyen szándék fenforgott volna és elhárítja magától a felelősséget, a cseh kormány viszont egyes szimptomák bizonyító erejére támaszkodva fentartja vádját. Még nem történt semmi komoly lépés az incidens elintézésére, de az összeköttetés máris megszakadt a két ország között. Az egymásrault országok lakosai nem érintkezhetnek egymással, nem közlekednek vonatok a határon át, a legfőbb létezőbb hadiállapot van a béke kelles közepén. Vajon csakugyan béke van?

Nincsen béke és nem is lesz mindaddig, amíg az európai népek rejtett szándékokkal közelednek egymáshoz s a diplomáciai beszéd továbbra is azt a célt fogja szolgálni, hogy leplezze az őszinte gondolatokat. Ennél a konfliktusnál is mindenről beszéltek már, csak arról nem, ami a konfliktus igazi magyát képezi. Nem beszéltek arról, miért figyelik az utódállamok egyre növekvő idegességgel a magyarországi eseményeket és miért ragadnak meg minden, aránylag jelentéktelen alkalmat, hogy Magyarország kérdését az európai nyilvánosság elé vigyék. Az utódállamok attól a szellemtől idegeskednek, amely szerintők a mai magyar politika legfontosabb mozgatója: a reváns és irredentizmus szellemétől. A magyar politika Jánus-arcát akarják megmutatni Európának, amely kifelé a törvényesség és béke maszkját ölti magára, befelé pedig a megnemalkuvás és a bosszu evangéliumát hirdeti. A hivatalos magyar álláspont ezzel szemben azt szögezi le, hogy Magyarországot az utódállamok Középeurópa pofozógépévé akarják stílyesíteni, amelybe mindenki belerughat, amikor neki jól esik. A magyar álláspont szerint a sorozatos határincidensek politikai mesterkedés művei, mert ezzel akarják az ellenséges indulatu szomszédok befekéfiteni Magyarországot az európai közvélemény előtt. Ki mellett áll az igazság ebben a vitában? Nehéz volna eldönteni és nem is a mi feladatunk. Az igazság talán egyik oldalon sincs, mert sehohsem nyilatkozik meg a békés törekvéseknek az az őszintesége, amely szükséges ahhoz, hogy az emberiség nyugodt együttelese ismét valóságá válják.

A szabadbavezető ut még nincsen nyitva, de a zárt kapuk és az elkülönülés politikája teljes végzettségében mutatkozott meg. Megnehezíti az újjáépítést, meghosszabbítja a nyomort és lehetetlenné teszi, hogy eltávolítsák a

romokat, amelyeket a véres világhátrahagyott maga mögött. Gazdasági tekintetben a legszomorubb eredmények mutatkoznak, de maga a politika is olyan vágányokra siklott, amelyek parancsolag teszik szükségessé a megértést és javulást. Más politikai atmoszférában a cseh-magyar határincidens jelentéktelen eseményné zsugorodott volna össze, nem történhetett volna meg, hogy egy hajó utasai váratlanul arról értesülnek, hogy nem szállhatnak partra a folyó másik oldalán, csak azért, mert magyar állampolgárok. Az sem fordult volna elő, hogy gyanútlan utazóknak meg kell szakítani az utazást és hazatérniük, mert egyszerűen megtiltják nekik, hogy átlépjék a szomszédország határát. Legfőbb ideje, hogy a népszövetség gondolata ne csak üres frázis legyen, de a népek ismerjék el kötelezőnek magukra néve azokat a szabályokat, amelyeket saját jószántukból állapítottak meg. Márpedig a népszövetségi törvény tizenkettedik paragrafusát az írja elő, hogy bármilyen vitás kérdésben a megtorló intézkedések megtétele előtt kötelese az államoknak a népszövetségi tanács döntését kikérniük. Biztosra vehető, hogy a cseh-magyar határincidens ügye nem fog komoly harci kedvé felféyesedni, de már az eddigi történetek és momentál szolgalmatnak az európai népeknek hogy együttéleltek máli formá nem biztos, de ják békéjüket és nyugalmaikat.

Fokozott mértékben áll ez Európa nyugatára. Németország ma nyújtja át végleges jóvátételi javaslatát. Nem tévedtünk, amikor a napokban annak a reményünknek adtunk

kifejezést, hogy Németország kellőképpen mérlegelve helyzetét, az okosabb álláspontjára fog helyezkedni és elmegy az engedékenység ama határáig, ameddig népi büszkesége és létének feltételei megengedik. Ez a javaslat bizonyítéka annak, hogy Németország rálépett a helyes utra. A jegyzéket nemcsak Párisnak és Bruxellesnek küldték el, de Londonnak is, hogy szükség esetén az angol kormány közvetítőként fellépessen. Nagyon valószínű, hogy erre a közvetítésre szükség lesz. Párisi jelentések szerint Poincaré változatlanul hirdeti az engesztelhetetlenség politikáját és kiadta a jelzőt, hogy ha a német javaslat nem lesz kielégítő, azt érdemleges tárgyalás nélkül kell visszautasítani, de ha kielégítő lesz a javaslat, akkor is csak az ítéletet fogja kimondani Franciaország, de tárgyalásokba nem bocsátkozik. Ha Poincaré kitar álláspontja mellett, kevés kilátás van a békés kibontakozásra. Szerencsére nem Poincaré fogja ezt a kérdést egyedül eldönteni. Ugy látszik, bele fog szólni most már a józanabb francia közvélemény is, amely belefáradt az állandó hadikészültségbe és egyre jobban felismeri a Ruhr-akció végzetes kudarcát. Ennek a hangulatnak jele az is, hogy a francia politikában mindjobban előtérbe kerül Briand volt miniszterelnök neve. Tőle várják, hogy Franciaországot presztízskének sérelme nélkül ki fogja vezetni mostani nyugtalan és nem nagyon biztató helyzetéből. Briand mérsékeltbb és higgadtabb politikus, lehet hogy neki sikerülni fog urrá lenni a vigasztalan krízisen. Az angol jószándék megmutatkozott Curzon lord beszédében s ha a militarista francia sajtó figyelmezteti is Németországot, ne becsülje túl Curzon kijelentéseit, az igazság mégis az, hogy a jövő héten nem Poincaré szava fogja eldönteni a német javaslatok sorsát.

Nines megoldás a sztrájkoló tisztviselők ügyében

A bíróság továbbra is fogvatartják a sztrájkvezéreket. A bukaresti posta rövid sztrájkja. Mozgalom a tanszemélyzet között

(Bukarest, április 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma az ötödik napja, hogy a köztisztviselők sztrájkot proklamáltak, de még mindig nem alakult ki a világos kép a sztrájkmozgalom helyzetéről. A bukaresti sztrájkolók között tegnap sokan hajlandónak mutatkoztak a munka újbóli felvételére, de az a tény, hogy az ilfovi törvényszék vádtaancsa megerősítette a letartóztatásban lévő sztrájkvezérek további fogvatartását, újra elmergesítette a helyzetet.

Tisztviselők tüntetése letartóztatott vezérek mellett

A köztisztviselők sztrájkjának legújabb fázisáról a következő tudósításunk számol be:

Az ilfovi törvényszék vádtaancsa tegnap délután egy órakor ült össze, hogy a letartóztatott tisztviselősztájk vezéreinek további fogvatartásáról határozzon. Erre a híre a sztrájkoló köztisztviselők már a kora reggeli órákban gyülekezni kezdtek a „Cismigiu“-kertben, ahonnan déli tizenkét órakor testületileg az igazságügyi palota elé vonultak, hogy így is tanujelét adják Schina elnök és a többi letartóztatott vezérek iránt érzett rokonszenvüknek. A hatóságok az esetleges rendezavarás meggátolására minden intézkedést megtettek. Tegnap az igazságügyi palota összes kapui zárva voltak, csak a „Domita Balasa“ templommal szemben lévő kapu maradt nyitva, amelynek a bejáratánál fegyveres őrség állt.

A toganatosított óvintézkedések ellenére igen sok tisztviselőnek sikerült bejutnia a tárgyalóterembe, a künnrekedtek körülbelül ezer főnyi tö-

mege az igazságügyi palota és a szemben lévő templom lépcsőzetén foglalt helyet.

Délután két órakor fordult be a sarkon a vacarestii fegyház autója. A teret hatalmas tapsorkán reszketteti meg és a köztisztviselők szünni nem akaró ovációi között egymásután lépnek ki az autóból Schina, Dinulescu és Constantinescu, akiket a fegyházőrök rögtön a tárgyalóterembe vezetnek.

A tárgyalóteremben Starcea elnök, Baican és Saceleanu szavazóbírák és Racoviceanu ügyész találában várják a vádlottakat és megkezdik a kihallgatást.

A sztrájkvezéreket az ilfovi ügyvédi kamara minden ügyvéde véd

Schina a feltett kérdésekre így válaszol:
— Köztisztviselő vagyok. Kérdik tőlem, hogy mi a mondanivalóm. A kérdésekre nem az én kötelességem felelni, ez az ellenem eljáró hatóság dolga. Várok a főügyész feleleteire, de különben is az ilfovi ügyvédi kamara összes ügyvédei elvállalták a védelmemet.

Ezután a védőügyvédek, akiknek a nevében Stiescu beszél, a fogvatartási intézkedés megsemmisítését kéri azon az alapon, hogy Brezeanu vizsgálóbíró nem volt illetékes a fogvatartás elrendelésére, a főügyész viszont a vádlottak további fogvatartása mellett foglal állást. Az elnök Schinának adja meg a szót, aki ezeket mondja:

— Mi a tisztviselők általános érdekeit védjük, ebben a harcban pedig egyedül a törvényesség vezet bennünket. Két eszme megvalósításáért harcolunk: független igazságszolgáltatást és a pártszemélyektől elkülönített közigazgatást aka-

runk. Az én letartóztatásom nem befolyásolja a mozgalmat, amelyet nem lehet elfojtani mindaddig, míg az általa kívánt eredményeket el nem éri. *A mi sztrájkunk ama társadalmi probléma megoldása, amelynek megoldására mi megesküdtünk. Önök pedig bíró urak tegyék azt, amit jónak látnak.*

Schina beszéde után újra a védők szólaltak fel, akik ismételték a vádlottak szabadlábra helyezését.

Kihirdetik a vádlottak további fogvatartását

Este kilenc órakor az elnök pár percre függesztte a tárgyalást és a bíróság visszavonul, hogy határozatát meghozza. Tíz perc múlva a bíróság újra elfoglalja a helyét és az elnök kihirdeti a végzést, amely szerint *Schina, Dinulescu és Constantinescu továbbra is fogvatartandók.*

A kúnt várakozó sztrájkoló köztisztviselők között leírhatatlan konsternációt keltett a további fogvatartás híre. A tömeg órákig nem akart helyéről mozdulni és zajosan tüntetett a bíróság ellen. Végül is a rendőrség szétszórta a tömeget.

A posta csatlakozott a sztrájkolókhöz

A hatóságoknak a sztrájkvezérekkel szemben tanúsított tapintatlan magatartása ugylátszik új erőhöz juttatta a lankadó sztrájkmozgalmat. A fővárosi lapok jelentése szerint ma reggel a posta és táviráda tisztviselői kara gyűlést tartott, amelyen a következő határozatot hozták: A bukaresti posta és távirádhivatal személyzete mélyszélesen felháborodva a bíróság ama intézkedésén, amellyel a letartóztatott sztrájkvezérek további fogvatartását rendelte el, szolidaritást vállal a köztisztviselők április 22-iki határozatával. Ennélfogva a mai naptól kezdve a posta és táviró személyzete proklamálja a sztrájkot, mindaddig míg a köztisztviselők összes kívánásait nem orvosolják.

Csak néhány órát tartott a posta sztrájkja

A posta- és táviró tisztviselők határozatának csak elméleti jelentősége van. A tisztviselők ugyanis néhány órai sztrájk után újra felvették a munkát.

A fővárosban hamar elterjedt a posta sztrájkjának a híre. A reggeli lapok, amelyek a sztrájk megszűnéséről még nem értesültek, élénken kommentálják az ügyet. A közlekedésügyi miniszter hivatalos kommunikét adott ki, amelyben a leghatározottabban megcáfolja a postasztrájkról elterjedt híreket.

Mozgolódnak az oktatószemélyzet

A tanítók és tanárok körében nagyon izgatott a hangulat, mivel a kormány által tervezett fizetésrendezés következtében több kategóriának fizetése a jelenleginél kisebb lenne a jövőben. Tegnap számos helyen értekezletet tartottak és a költségvetési bizottsággal folytatandó tárgyalásokra delegátusokat küldtek ki, akik azonban semmi eredményt sem értek el.

A nagy rabbi Löw

(Prágai legenda)

II. Rudolf uralkodása alatt Prágában a kor legkiválóbb férfiai éltek. Tycho de Brahe, Kepler, Longomontanus, Boetius és mások. A császár tudása, tudomány szeretete nem csupán az alchimisták és asztrológusok egész seregét vonzotta minden országból Prágába, példájára a nemesség legnagyobbbrése is, — különösen azok, akik a császár udvarán éltek, — nagy előszeretettel foglalkozott a tudományokkal.

Prága közelében egy hatalmas és gazdag gróf élt, aki visszavonultságában minden idejét az asztrológiának és alchimiának szentelte. A nagy rabbi Löw mély elméjétől elbűvölve többször meghívta őt kastélyába és a rabbi szívesen társalgott a gróffal, aki a titkos tudományokban rendkívül járatos volt. Egyszer, már több órája vitatkoztak tudományokról és a rabbi visszakészülő Prágába, így szólt a gróf:

— Halld rabbi, magyarázz meg nekem egyet: hogyan csinálod, hogy négyszáz tanítványt, akik nálad gyülekeznek, el tudsz helyezni lakásodon, holott, miként tudom, kicsiny házacskáiban csak két kicsiny szobácska van?

— Gróf, — válaszolta a rabbi — akkor is el tudnám helyezni őket, ha kétszer annyian lennének, sőt akkor is, ha háromszor annyian.

— Aligha hiszem!

Tegnap este a középiskolai tanárok ülésén elfogadták azt a határozatot, hogy az összes liceumi igazgatók egy héten belül lemondanak, hogy ezzel is demonstráljanak a kormány tervezete ellen és senkisémet fogja vállalni az igazgatói állásokat. Elhatározták továbbá, hogy ma nagy szimpátiagyűlést rendeznek a tisztviselők érdekében.

A tisztviselők végrehajtóbizottsága elhatározta, hogy küldöttségileg köszönetet mond az ifjúi ügyvédeknek mozgalmuk támogatásáért. Elhatározták továbbá, hogy mozgalmukat folytatják és naponta megbeszéléseket tartanak.

Bacon lord, Erzsébet királyné fia írta a Shakespeare-dramákat

Marlow „Doctor Faustus”-ának is ő a szerzője. A titokzatos A.—B. A keeperi-kastélyban megtalálták Bacon lord naplóját

(London, április 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Abban a vitában, amely Shakespeare személye körül évtizedek óta folyik, szenzációs fordulat állott be a napokban. Megtalálták egy naplót, amelyet Bacon Nicolas, a Shakespeare-művek állítólagos szerzője írt. A naplóját két betűből: A-ből és B-ből van összeállítva, olyképen, hogy ez a két betű megfelelő összetételben az abc más-más jegyét adja. A naplót idősebb Nicolas Bacon keeperi kastélyában találta Fábrián ezredes, aki azonnal átadta Cartier írásszakértőnek. Cartier rövid tanulmányozás után felismerte a két betű összeállításának kulcsát és áttette a napló tartalmát rendes írásra.

Bacon naplója szenzációs dolgokat fed fel. Első részében Bacon elmondja származásának történetét. Erzsébet királyné gyermeke, apja Leicester herceg, akivel a királyné hosszú időn át viszonyt folytatott. Tudornak keresztelték, egyideig egy özvegyasszonynál őrizték, ennek a nevére azonban már nem emlékszik. Hatéves korában apja: idősebb Nicolas Bacon magához vette a keeperi kastélyba. Ekkor vette fel Tudor helyett a Nicolas nevet. A keeperi lordságban kitűnő nevelésben részesült, mégis sokkal szerényebb sorsban, mint amilyen Erzsébet királyné többi gyermekeit, az igazi hercegeket megillette. Kora ifjúságát azzal töltötte, hogy a keeperi gazdaságban dolgozott. A napnak egyik részében tanult, a másik részét a szabadban töltötte. Tizenhatéves korában beadták az oxfordi egyetemre. Itt ismerkedett meg Shakespeare Vilmostal, aki szintén az egyetem hallgatója volt. Rövid idő múlva azonban Shakespeare eltűnt az egyetemen és jöideig nem látta.

Londonban találkoztak újra. A fiatal Bacon egy este egy vándorszintársulat előadását ment megnézni. A színészek között felismerte oxfordi diaktársát, Shakespeare Vilmost. Ezután gyakrabban összejöttek. Bacon nagyon vonzotta a színház, majdnem minden este ott volt a nézőtérben, mert ekkor már ébredtek benne az irodalmi ambíciók. Érdeklődésének és idejének felét a színháznak szentelte, figyelmének másik felével pedig a politikai élet eseményei felé fordult. Származásával kora ifjúságától kezdve tisztában volt. Ezért már Oxfordban is a dinasztiahoz tartozóinak érezte magát.

— Ha meg akarsz győződni szavaim igazságáról, — folytatta a rabbi — akkor engedelmet kérek rá, hogy bármilyen számú barátáiddal és szolgálóiddal, tanítványaimmal ebéden láthassalak. Csak arra kérek, előre jelöld meg azt a napot, amelyen látogatóiddal megütszelsz.

A gróf elfogadta a meghívást, megjelölte a napot és a rabbi visszatért Prágába.

Elérkezett a kijelölt nap. A gróf ismerőseivel, akik szintén a bölcsek követ keresték és szolgálóival megjelent a rabbinál.

A rabbi egyszerű háza előtt kiszállottak kocsijukból. A füstöl és az időtől fekete falak nem túlságosan hívogatóan hatottak a grófra. Belépett, — nem akart hinni szemének. Amilyen szerény volt az épület kívül, olyan csodálatos volt ott benn. Az építőművészet tökéletessége volt a ház, mindenütt rendkívüli pompa, bár a lakóház messzirefutó melléképületekből állott.

Beléptek a nappali szobában, onnan a szobák egész sora nyílt. Amit az akkori művészet alkotni tudott, minden ott volt izléses összeválogatásban. A gróf és barátai rendkívül meglepődtek a rabbi művészi izlésén, nem tudták, hogy világi dolgokkal is szokott törődni.

Elérkezett az étkezés ideje, az ebédlő két ajtószánya feltárult, hosszú asztalok állottak sorban, a legpompásabb edényekkel, aranyserlegekkel és magas ezüsttálakban illatoztak az ételek. A gróf és barátai, kik gyakran ültek a királyi asztalnál, na-

Jó megjelenésű, délceg fiatalember volt, kellemes társalgó, nyaranként, amikor a keeperi lordságban volt, a környék lordjai és főúri kisasszonyai mindenkor szívesen töltötték idejüket az érdekes származású oxfordi diákkal. Mindenki tudta, hogy az ifjú Bacon ereiben királyi vér van. Londonban is, amikor nem ment színházba, magasrangú társaságban töltötte estjét. Mindent hallott. Mindent látott. Tudta a politikusok és az udvar legintimebb titkait. És, minthogy jódag szatirikus meglátás volt benne és ebben az időben már mindjobban vitte valami az irodalmi megnyilatkozás felé, egy napon, itt, Londonban, tollat fogott és hozzákezdett legelső irodalmi munkájához: egy szonetthez.

Azután újabb szonett jött, újabb vers, a színházi előadásokat gyakrabban látogatta és azután jöttek szindarabjai: Lear király, Hamlet, Machbet, A velencei kalmár, Szentivánéji álom. Mindegyikben célzások az akkori angol politikára és az udvarra. Előkelő embereket pellengérezett ki egy-egy éleccel vagy ferde beállításal. Mindegyik darabnak a háta mögött pedig ott állt Shakespeare Vilmos, a színész, aki színpadi utasításokkal látta el Bacont.

Amikor arra került a sor, hogy az írók nyilvánosságra kerüljenek, a fiatal Bacon aggodalom fogta el. A szindarabok tele voltak sértésekkel az akkori közélet szereplőire, Bacon nem átalotta királyi anyját is kikezdeni, jól tudta micsoda következményei lehetnek annak, ha írásai a neve alatt kerülnek színpadra. Erzsébet királyné fia nem támadhat Erzsébet királyné ellen, egy lord Bacon nem pellengérezheti ki saját osztályát: a lordokat és az earleket.

Bacon ezért egy este, színház után, elfogta a kijáratnál színészbárját és megkérte, engedje meg, hogy a darabok az ő neve alatt szerepeljenek. Nem tudni, hízelt-e Shakespeare-nek, hogy nevét egy királyi származású ifjú irodalmi alkotásaihoz odaadja. Bacon azt írja naplójában, Shakespeare megtisztelve érezte magát, nem húzódozott, azt mondta, ő csak egy egyszerű színész, neki nincs semmi veszteni valója, amugy is tudja mindenki, hogy a színészek komédiáznak, ezeket a szindarabokat sem fogják tőle rossz néven venni. Odaadta a nevét, Bacon lord hazasietett, tollat fogott és az egyik szindarab felé, sietve, minden fontosság nélkül, csak éppen hogy ott legyen, odakanyarította: Shakespeare.

A szindarabok egymásután kerültek a kö-

gyon csodálkoztak a mérhetetlen gazdagság fölött. Be kellett ismerniük, hogy az edények felérnek a császárokkal. Leültek az asztalhoz és élénk beszélgetés közben fogyasztották el az izes ételeket és az egész társaság jókedvű volt és vidám. Az étkezés alatt a gróf intett egyik komornyikjának. Az már tudta, hogy titokban el kell rejtenie magánál egy aranyserleget. Az étkezés után a vendégek dicséretet között felállottak és meglepődten hagyták el a nagy rabbi lakását.

Rövid idővel e látogatás után a gróf különös híradást kapott: a körülbelül kétszáz mérföldnyire fekvő kastélya egy napon, minden értékes kincseivel, eltűnt, a másik napon azonban ismét a helyén állott, a drágaságok közül szerencsére semmi sem hiányzott, csupán egy aranyserleg. A grófnak ekkor eszébe jutott a lakoma és a parancs, amelyet komornyikjának adott. Nem sokáig gondolkodott, gyorsan üzent a rabbiért, aki nemsokára meg is érkezett.

— Halld rabbi, — szólt a gróf, amikor a nagy rabbi belépett hozzá — most már tudom, bármennyire is tagadtad, értesz a kabbalához. Ezuttal hiába igyekezel majd meggyőzni arról, hogy teljesen járatlan vagy benne, nyomós okaim vannak rá hinni, — és erről te is tudsz — hogy a magas tudomány nagy csodákat tudsz művelni. Miért titkolsz?

A rabbi válaszolta:

— Az írásban írva vagyok: „Gazdagságod dal ne kérkedj, mert mulandó és haszontalan az!”

zönség
a szin
neki, a
Shakes
szén ő

lord m
után n
Ugy lá
szerepr
káig ne
egy lát
hiszen
lalia k
rendelés
nésszel

írta na
Marlow
tartotta
ban Ma
zés mi
négy-öt

Párisba
vid ki
Weekly
kérdése
szilárdu
mint an
miatt, a
egyszer

ügye.
hadikár
hogy m
olyan n
amelyek
tiltakoz
len. Az
tiltakoz
miniszté
adatoka
neve és
címletek
téke, 5.
leg a cí
alattvaló
magyar

A
reskede
védjegy
a kere
vonni.
iparkan
amelybe
delegála
jegy-üg
Bukares

Ha e tu
amit tud

miért hi
avass be

A

— Nem

modra.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

zönség elé. Shakespeare maga is játszott ezekben a színdarabokban, a közönség különösképen tapsolt neki, a színészt és a szerzőt egyszerre tapsolták. Shakespeare félszegen hajlongott, tudta: nem egészen őt illeti ez a kitüntetés.

Azután Shakespeare, a színész meghalt, Bacon lord megkönyyezte hű színészbarátját és új valaki után nézett, akinek nevével új darabjait írhatta. Ugy látszik, hosszú ideig senkinek akadt erre a szerepre, mert Bacon, Shakespeare halála után sokáig nem írt darabot. Nemlétező ember neve alatt ugy látszik, nem akart írni, ezt megtudták volna, hiszen adott esetekben valakinek mégis csak vállalnia kellett a szerzőséget. Véletlen volt-e, vagy rendelkezés összetalálkozás, Bacon egy újabb színésszel ismerkedett meg, *Marlow-val*. Bacon azt írta naplójában, hogy körülbelül öt darabot írt Marlow neve alatt. Ezek közül Doctor Faustust tartotta a legjobban sikerültnek. Minthogy azonban Marlownak aggályai voltak a névodakölcsonzés miatt, Bacon, bevallása szerint, kivüle még négy-öt ember neve alatt dolgozott tovább.

Bacon naplóját 'Cartier közé fogja tenni a Párisban megjelenő „Mercure de France“-ban. Rövid kivonata már megjelent a londoni Cassell's Weeklyben. Bizonyos hullámokat fog felverni és kérdéses, vajjon hajlandó lesz-e a világ olyan lezilárdult és szinte már materiává vált fogalmat, mint amilyen a shakespearei, két betű: A és B miatt, amiből az egész Bacon-napló áll, magából egyszerre kiszakítani.

A háborúelőtti magyar járadékkölcsonök ügye. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium hadikár-ügyosztályának vezérigazgatósága tudatja, hogy minden román alattvaló, akinek háborúelőtti olyan magyar állami címletek vannak a birtokában, amelyek jelenleg Magyarországon vannak letétben, tiltakozhat kötvényeinek magyar felülbélyegzése ellen. Azok a román alattvalók, akik élni kívánnak tiltakozó jogukkal, tizenöt napon belül a pénzügyminisztérium-hadikár ügyosztályához a következő adatokat küldjék be: 1. A címletek tulajdonosának neve és lakása, 2. a címletek megnevezése, 3. a címletek kiállításának napja, 4. a címletek névértéke, 5. azon intézet megnevezése, amelynél jelenleg a címletek letétben vannak. Azoknak a román, alattvalóknak, akik a fenti bejelentést elmulasztják magyar pecséttel látják el a címleteit.

Az új védjegytervezet. A kereskedelmi és iparügyi minisztérium az új védjegytervezet előkészítő bizottságába a kereskedelmi érdekeltségeket is be akarja vonni. Tegnap a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara átiratot kapott a minisztériumtól, amelyben arra kéri, jelölje meg a bizottságba delegálandó képviselőjét. A kamara a védjegy-ügyek referensét, dr. Kiss Bélát küldi ki Bukarestbe.

Ha e tudományt némileg ismerem is, oly csekély, amit tudok, hogy beszélnem se szabad róla.

— Nincsen bocsánat. És hogy azt is tudd, miért hívtalak, röviden megmondom: azt kívánom, avass be engem, rabbi, ebbe a magas tudományba.

A nagy rabbi Löw ijedten húzódott hátra.

— Lehetetlen gróf! — tiltakozott rémülten.

— Nem tehetem!

— Megteheted, semmiféle lehetetlen számomra. Ne fősvénykedj tudásoddal.

— Be kell látnod, — szólott a rabbi — hogy nagyon sok nehézségbe ütközik e tudomány művelése még a zsidó számára is, mennyire meggyülekeznek majd az akadályok — ne vedd zokon, ha mondom — egy nemzsidónál.

— Ez minden akadály? Átveszem a helyedet és leszek tanító — válaszolt ridegen a gróf.

— Nincs kifogás, kényszeríteni foglak. Ne bosszants rabbi, mert ha vonakodsz, tieddel együtt tönkreteszlek.

— Teljesítem parancsodat, de türelmet kérek. Van egy barátom, a magas tudományokban társam, rabbi Don Ábrahám, aki azonban messze Spanyolországban él. Legyél türelmemmel, míg meghívom őt magamhoz, hogy segítsen e nagy feladat megoldásában.

A rabbi magabamélyedve sietett haza. Viszszavonult szobájába és azon tűnődött, mitevő legyen. Vajjon írjon igazán rabbi Ábrahámnak? Vajjon milyen arcot vágna, ha megtudná, azért kellett a nagy utat megjárnia, hogy egy nemzsidó

kielköttesse a kabbalából. Este lett, kitépte magát elmélyedéséből és készülődött és a zsinagógába akart indulni, — mert péntek este volt és a szombat már beköszöntött, — amikor hirtelen idegen férfi lépett a szobába. Az idegen hozzárohant, átölelte és „salom alejchem“-mel üdvözölte.

A rabbi alig hitt szemének, rabbi Don Ábrahám, saragossai barátja állott előtte. Don Ábrahám azonban mindjárt beszélni kezdett:

— Nem kell szólnod, tudom milyen nagy szükségben vagy, éppen ezért indultam az utra. Almodtam, mindent láttam álomban, ami veled rövid idő alatt történt. Ezért készültem az utra, gondoltam, nagy örömöd lesz, ha felkereslek. Az utazás alig tizenkét órát tartott, magasabb hatalmak vezettek ide. Vigasztalódj, jóra fordul minden!

Vasárnap rabbi Löw futárt küldött a grófhoz azzal a hírel, hogy szerdán már felkeresi, megkezdi az oktatást és kérte, erre a célra egy rejtett szobát rendezzen be.

A megjelölt napon a két rabbi a gróf kastélyába ment. Ott rabbi Löw bemutatta rabbi Ábrahámot, barátját és tanítótársát. Rabbi Don Ábrahám meghajolt és szólott:

— Ne vedd zokon, ha néhány szót merészelek mondani, mielőtt a tudományba beavatlak. A kabbalának a gyökerei az egyetlen Lény hitében vannak. Csak a vallásossággal együtt van ereje, nélküle nem, ezért csak az istenfélőknek van hatalmuk, akiket nem terhel bűn és akiket lelkiismeretfurdalás nem mardos. Aki félelem nélkül akarja fel-

lebbenteni a titkok fátyolát és a jövőbe akar pillantani, annak szemét félelem nélkül kell a multa függesztenie. Bűn nem üzheti el onnan. Ezért gondold meg: nem védkeztlé soha?

Nem! — kiáltotta a gróf.

— Nézz magad mögé, — szólott újból rabbi Ábrahám — nézz magad mögé.

A gróf körülnézett, iszonyodva hátrált és rettegve hagyta el e szavak az ajkát:

— Uram irlalmazz!

— Ismered? — kérdezte a rabbi.

— Istenem, Istenem! Ismerem — nővérem és gyermeke.

A fantom eltűnt oly gyorsan, miként érkezett. Ekkor ünnepélyesen szólott a rabbi:

— Bűnös vagy! Nővéred volt és gyermeke... Mindkettőjűk halálát te okozad!

A gróf hallgatott, megdermedve állott néhány pillanatig, aztán halkán beszélni kezdett:

— Ismered bűnöm. Hogyan ismered, azt csak Isten tudja, ki bennünket kormányoz. A kabbalához nincs erőm, tudom már, hogy értelmetlen vagyok rá. Csak most értem meg rabbi, bölcs szavaidat: „Isten titkai csak a jámboroké, közönséges embernek tiltva vannak. Ami elérhetetlen számomra, utánna ne kutass, ami rejtett előtted, ne keresd.“

Rövid beszélgetés után utjukra bocsátotta őket a gróf és a két rabbi visszatért Prágába.

Sas László fordítása.

Kolozsvár száz év múlva . . .

(Kolozsvár, ápr. 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tudja Isten, van valami szép a lokálpatriotizmusban. Megható az a meghitt családi viszony, amellyel a város a szárnya alá gyűjtött sok különakarasu gyermekével él. „Városunk szülötte“ emlegeti sokszor göggel a város; „szülővárosom“ becézi vissza ezer mérföldről az ideszakadt fiú. Szeretem Kolozsvárt. A Fellegvár csucsáról elnézve egy síkba tárulnak ki a belvárosi szűk utcák egymásra csudálkozó ablakai, a nagy utcasarkok büszke palotái (amelyek mellett esetlen szerénységgel lapulnak meg az ódon, sárgára fakult földszintes házikók) a kanyargó villasorok grációzus tornyos házai és a töméntelen elárvelt, begyepesedett város földkocka. Innen a hegy tetejéről olyan a város, mint a bajazzok köpenyegé. Csupa színes folt, zürös összevisszaság. Lent szorgos kezek leszakítanak köpenyegéről egy-egy ócska foltot és szép színeseket toldanak a helyére. Öltöztetik a várost. És akiknek az a dolguk, rajzolják, szabják már a város új ruháját.

Kicsiny városkák papírkereskedéseiben árusítottak régen levelezőlapokat a város száz év utáni látképeivel. Ilyen rajzokkal van telve a városi mérnöki hivatal egyik íróasztalának a fiókja. Nézem a rajzokat, Kolozsvárt látom, de mai képének már csak halvány konturjai ismerhetők fel. Egymásmellé illesztgetem a tervrajzokat, impozáns szépségben bontakozik ki Kolozsvár száz év utáni képe . . .

Az új híd és a sugárút

Uj ragyogó hídát kapott a város karsu derekára. Az új híd a Széchenyi-tér sarkától lendül át a Radák- és Rudolf-utca torkolatáig. A Rudolf-utcai fátalep helyén hatalmas négyemeletes palota pompázik: a város bérháza. A Rudolf-uti zökkenős kövezetnek nyoma sincs, sima, puha aszfalton gördül az autók és kocsik sokassága az állomásig. Az állomásnál újabb meglepetés. Jobbra a pályaudvar sarkától a laicoknyhák és pálinkásbódék helyét impozáns *vasúti raktár* foglalja el, amelynek a bejáratától nyílegyenesen látni végig a Ferenc József-utat.

Villamosok csilingelnek mindenfelé

Az állomás előtt nagy a sürgés-forgás. A pályaudvarral szemben a *villamosvégállomásról* egymásután eregetik utnak a villamoskocsik sorát. Villamosok csilingelése riasztja vissza minduntalan a kocsitlan átigyekvő gyalogjárókat. Három pere és a villamos a Főtéren van, ahol a kocsik sora három felé hajlik. A Kossuth Lajos-utca fordul az egyik, a másik a Deák Ferenc-utca kanyarodik, a harmadik nyílegyenesen rohan Monostor felé.

Utközben ámulva ismerünk rá az Unió-utca. A régi Redut eltűnt, de nyomaveszett a régi kopott házak egész sorának is. A napsugár a régi Redut kopott falai helyett a gótives, pompázó uj

vigadó négy emeletjét csillogtatja, ahonnan akác-soron át jutunk a sétatérre.

A fellegvári tündörkert

A Fellegvár, amely eddig meztelen nyomorúságát feszítette a sétater felé, csodálatos metamorfózison ment át. A nyomortanyák, a bűnnel kevert nyomorúság éjjeli szállásai, a sziklabarlangok nincsenek sehol. Kanyargós *szerpentin* simul kecsesen a Fellegvár-oldalához. Az út mellett, a sűrű fenyőparkokon keresztül csillog egy-egy villa barátságos fehér fala és hajnalpiros cseréptetője. A vilálg mögött berkek sok-sok virággal, törpefenyőkkel. A csucson szálas fenyők veszik körül a *kilátó tornyot*, a honnan szemünkkel felöllehetjük az új Kolozsvár képét.

Milyen más ez a kép, mint a mai!

Nyílegyenes utcák

A város belterületét nyílegyenes utcák osztják részekre. A nagy félövekben és négyszögekben futó háztömbök közül komor-mereven nyulnak ki a karsu templomtornyok. Az ódon patinájú régi tornyok közé fiatalos szépségben ékelte közbe magát a Bocskay-téri új *görögkeleti székesegyház* tornya. A széles utcák aszfaltja az öntözéstől és a tisztaságtól ragyog. Számtalan apró kicsi *park* tarkítja a város belsejét.

A Szamospart két oldalát sétautas, elegáns *rakpart* szegélyezi, a sétater megvénült fái bámulva nézik a Szamoson úszó néhány fürge motorosónokot.

Városi fürdő

A sétater végén a Szamospart mellett már az új *városi fürdő* kéménye ontja a füstöt.

A tornavivóda helyén a hatalmas aranyu új *vásárcsarnok* kupolái csillognak a napfényben.

A Széchenyi-téri elárusító bódék behúzódtak a vásárcsarnok sok száz elárusító fülkéjébe, helyükre virágos-füves *park* került.

Száz és száz sárga villamos cikkázik a város palotasorain keresztül, ki a perifériáig, ahol az új *gyárak* kéményei egymást mulják felül felhőkbe nyuló magasságukkal. A legmagasabb köztük a tordai-uti *földgáztelep*, amely az egész város érverését szabályozza. *Földgázzal fűtenek, világítanak és főznek* mindentel.

Éjjel . . .

Akkor . . . megiesz a régen tervezett kellőleg kibővített vízvezeték és villanyüzem is. Éjjel, amikor a színházak és kávéházak kapui sereggestül öntik ki az utcára az embereket, ragyognak az ivilámpák és izzóféhér villanyfényvel öntik tele az utcákat. A főtéren éjjelen is nappali ténnyben korzók az utca, a kávéházak zsufolt terraszai a kocsisor elejéig nyulnak. A villamosok fardhatatlanul csilingelnek és százzszámra öntik ki emberterhüket a sétatérre.

Addig? Addig pedig gyalogszerrel röjjük az utcák poros és törődött aszfaltját . . . (J. F.)

ekében.
tsága elhatá-
tet mond az
támogatásáért,
kat folytatják

Dramákat

glalálták Bacon
ber volt, kel-
keperi lord-
ri kisasszonyai
t az érdekes
tudta, hogy
Londonban
asrangú társa-
állott. Mindent
ar legintimebb
fkus meglátás
r mindjobban
zás felé, egy
és hozzákezdett
onethez.
b vers, a szin-
tta és azután
niet, Machbet,
Mindegyikben
és az udvarra.
egy-egy élceel
rának a háta
lmos, a színész,
acon.

gy az írók
ont aggodalom
sértésekkel az
nem átalította
udta micsoda
írásai a neve
álné fia nem
gy lord Bacon
at: a lordokat

után, elfogta
gkérte, engedje
att szerepelje-
earnak, hogy
rodalmi alkotá-
jában, Shakes-
huzódzott, azt
z, neki nincs
adja mindenki,
tet a szindara-
renni. Odaadta
llat fogott és
nden fontosság
odakanyari-
erültek a kö-

szadagság fölött,
yek felérnek a
s élénk beszél-
és ételeket és
idám. Az étke-
nyikjárnak. Az
ntenie magánál
n a vendégek
gedetten hagy.

a gróf különö-
z mérföldnyire
értékes kincsei-
ismét a helyén
re semmi sem
grófnak ekkor
s, amelyet ko-
dolkozott, gyor-
meg is érkezett.
gróf, amikor a
már tudom,
sabbalához. Ez-
ni arról, hogy
s okaim van-
sz — hogy a
tudsz művelni.

„Gazdagságod-
szontalan az!“

Az ifjuság és iskola Amerikában

Irta Roda Roda

Egy bécsi újságban jelent meg a közismert német humoristának, a társadalmi élet kitűnő megfigyelőjének és kritikussának az alábbi cikke.

Amerikának a legnehezebb kérdése, az ifjuság, a jövő generáció felnevelése. E probléma élénken foglalkoztatja a parlamentet, sajtót és visszhangra talál az egész amerikai társadalomban. Az amerikai szülőknek nincs ideje arra, hogy gyermekeivel foglalkozzék. Az apa dolgozik, az anya dolgozik, vagy reprezentál, a gyermekek iskolai munkájuk elvégzése után teljesen saját tetszésükre bízva sportolnak, dolgoznak, vagy más módon keresik a szórakozást.

Egyik ismerősömnek, egy közismert amerikai jegyzőnek két fia van. Az egyik, az idősebb összeállított a különböző helyekről összeszedett alkatrészekből egy autót. Most alig várja, hogy tizenhat éves legyen, akkor megkapja a sofőr-engedélyt. A kisebbik még csak tizenkét éves, de már reggel öt órakor — szülőinek tilalma ellenére — kiszökik a pályaudvarra, hogy ott újságot áruljon. Napközben kifutófüny egy győgszertárban. Ezzel a foglalkozásával különösen meg van elégedve, mert itt annyi creamot ehet, amennyi neki tetszik. Amerikában már a gyerekek is kijutnak az utcára, lóznak-futnak, dolgoznak, részt vesznek az élet küzdelmében.

Láttam néhány amerikai iskolát. Az elemi iskolából az amerikai diák High Schoolba kerül. Ez körülbelül a német középiskolának felel meg. Kevesebb súlyt helyeznek azonban a nyelvekre, viszont alaposabban tanítják a természettudományokat és a matematikát. Közgazdasággal behatóan foglalkoznak. A következő állomás az egyetem, az University. Itt az első négy szemeszteren körülbelül azt tanítják, amit a német középiskolák hetedik-nyolcadik osztályában, csak ezután kezdődnek a szoros értelemben vett egyetemi tanulmányok. Érdekes, hogy az amerikai gyermekeknek már a High Schoolban el kell határozni, milyen pályára megy, mert már itt megkezdődik a specializálás. Nívó szempontjából és az egyetem a High School között van a Colleges, amely a német technikumoknak felel meg, vagy magasabb ipariskoláknak. Amerikában ötszáz ilyen Colleges és egyetem van.

A High Schoolokban nincs egységes tanterv. A tanuló három-négy tanterv között is választhat, megváltoztathatja az anyagot aszerint, hogy melyik egyetemet szándékozik jövőben látogatni. Azok a középiskolai tanulók, akik nem akarják egyetemeken folytatni további tanulmányaikat, kedvük szerint választhatják meg a tantárgyakat és képzésük módját. Amerika a tanszabadságnak legideálisabb hazája. Nemcsak a tanszabadságé kiváló példája az ideális technikai és pedagógiai felszereltségnek is. Iskoláiban bámulatos könyvtárak vannak, nagyszerű tantermek és néhol még télikertjeik is. A diákoknak vannak egyesületeik, sportklubjaik és újságjaik. Az újság szerkesztősége csupán diákokból áll. Van köztük politikai rovatvezető és műkritikus.

Philadelphianban meglátogattam a quakeriskolát. Eddig a quakkereket egészen különös embereknek tartottam, most látom, éppen olyanok mint a többi amerikai. De szívélyesebbek és szerényebbek. A gyermekek tipikus amerikai gyermekek. Egy leányiskolában az új tanítónő tudni akarta tanulóinak nevét. A kislányok valamennyien gunyveket mondtak be, heteken keresztül így szólították magukat a tanítónővel.

A pensylvániai egyetem egyike a legkiválóbb amerikai főiskoláknak. Tizenötezer hallgatója van, hetvenkét épületből áll és száztíz diákegyesülete. A diákok egész külön kolóniában laknak. A botanikus kert hatvan hektárnyi terület, mögötte sporttelep, mely hatvanhatezer ember befogadására alkalmas, van hatalmas uszodája, a hideg évszakban fűtik, fűrdőruhát ott egyáltalában nem használnak. Háromemeletes épületben vannak a biológia-célokot szolgáló patkányok elhelyezve. Az egyetem naponta százhuszonöt tonna szenet fogyaszt. A diákolónia minden házában harminctól-ötven diák lakik.

Megtekintettem az egyik diákházat. Bámulatra ejtett, amit ott láttam. Volt társalgó,

dohányzó, könyvtár és hangversenyterem. A diákok mindennel el vannak látva. A fegyelm szigorú, a fiatalok feltétlen engedelmességgel tartoznak a senioroknak. Van ott egy internacionális diákraternitás, diákház, amelyben negyvennégy különböző országból összeverődött diák lakik. Vannak közöttük németek, törökök, kínaiak, japánok. A németek nemzeti jelvényekkel díszelnek. A kínaiak és a japánok utálják egymást. A szobákban hideg és meleg víz van és telefon. Hatvan dollárba kerül évenként. Egy-egy szobában többnyire ketten, esetleg hárman laknak.

Az egyetem egyesíti mindazt, amit nálunk a különböző főiskolák technikumokon, konzervatóriumokban, akadémiákban tanulnak. Lehet tiszt, szobrász, bányász, mezőgazdász, állat-

orvos stb. Van egy nagy kórházuk, külön egy állatkórház. Van egy archeológiai intézetük, bámulatos múkincsekkel, melyek Délázsából, Indiából, Perzsiából származnak. Sőt van egy egyiptomi sphinxük is. Van több assir írásmaradványuk, annyi még magának a Britisch muzeumnak sincs.

Végzettil és ez volt a legérdekesebb, a legtipikusabban amerikai, látogatásban voltam egy leányiskolában. A növendékeket megbuktatták az általános ismeretekre vonatkozó vizsgán. A tanulók ekkor a tanárok levizsgáztatását követelték. Huszonnégy tanár alávetette magát a vizsgának, valamennyien a legesufosabban felsültek. Mert hát Amerika a felületes tudás hazája. Az amerikai diákok és tanárok méltók egymáshoz.

Moszkva 1923-ban

(Moszkva, március hó. Az Uj Kelet berlini munkatársától.) Aki ma a moszkvai élet jellemző, kialakulatlan körvonalait akarja tanulmányozni, menjen el a Nagy Színházba. A Nagy Színháznak két arca van. Az egyik ilyen: Estefelé kivilágítják a felirat piros villanybetűit. Az árva zászló rudjára piros szövet kerül. Köröskörül egy lélek sem látható. Azután megkezdődik az „illetékesek“ zarándoklása. A sötétből halkbeszédű köpenyes emberek fordulnak be a színház sarkán, láncszerűen állják körül az épületet szuronyos, mogorva katonák. A mellékutcákon lovas milícia vigyáz a rendre. A színház ablakai kivilágosodnak. A szovjet gyűlésezik.

A Nagy Színház másik arca ilyen: A színházi muza kedvenc órájában, félnyolckor lépünk be. Nincs kivilágított felirat, hiányzik a zászló, nem állják el lovas és gyalogos posztok az utunkat. Az oszlopok közül a sárgászöld szinpad világitás vonzó fénye üdvözlő. Tömegesen tódul a nézők serege a bejárat felé. Fél órára rá a felhomályos nézőtérén hangyabolyyszerű zibongó emberrakás, csupa fej és hadonászó kéz. A páholyok aranyozott díszítésére előkelő, ünnepes urak és nők támaszkodnak. A zenekar Radamész indulóját huza. A szünet alatt csilagos fényvel önti el a termet a számtalan csillár. Ünnepe, vidám kulturünnep folyik le itt. Mint azelőtt.

Nézem a közönséget. A páholyok hölgyeit, színházi előadásra fodrászkézzel kísűtött hajukkal, a férfiakat régiesen ható „moszkvai“ divatruhájukban. A hivatalnokok a zsöllyék sorait lepik el, a szemük mozdulatlanra merevedik, a csizmájuk orrát nézik. Ok csak a színházért jöttek ide. A szünetet csak egy-egy „uj gazdag“ felesége zavarja meg, amint kihajolva a páholyból az egész földszinten átsüvit a hangja: „Mittya, Mittya! Gyere! A lányok meg Eugenij bácsi már itt ülnek a páholyban!“

Az új gazdagok ritka alkalommal zavarják az embert. Még egész „kezdők“. Az új gazdasági politika, a szabadforgalom lehetőségei dobta őket felszínre. Az a típus, amely ma minden európai nagyvárosban otthonos. Az emberek nem sokat törődnek velük. Itt már sok nagy vagyont megsemmisített egy-egy népbiztosi tollvonás. Kár volna a bizonyítalan jólétet irigyelni.

Moszkva-mátuska nagyon megváltozott, de a zibongó, keletiesen tarka élet hullámai ma is igen magasra csapnak főutcáin. „Csak a táblákat festették át“ — szokta mondani a moszkvai polgár. A híres francia nagyáruház, Mures és Merilise ma „általános állami üzlet“ címen hirdeti a portékáit. Homlokzata fölött a villanyosreklám apró körtéi bizonyítják az egyre élénkülő nagyváros energiáját. És hirdetik az új gazdasági politika „sikereit“. A Sztolensnikán öles betűk sziporkáznak fel: „Ma bankjegy 256“. A Nyezlobin-színház erkélyéről új jelszó káprázik a szemünkbe: „Miért ajánljuk Önnek, hogy cipőt csakis N-nél vegyen...“ Mindenütt a mindenható reklám, a kereskedelmi siker ütőere lüktet. Vakítva, kábitva csapnak a járókelő szemébe cégek és hatóságok, új könyvkiadók és

őscaruhaárúsok „csak hozzám“-jai. Minden áldott nap tízével szaporodnak Moszkva esti reklámmécsesei. Az üzletek kirakatában egész éjjel égnek a virrasztó-örző lámpák. Éjfélig nyitva vannak az „Elemi osztály“ elárusítóhelyei. Zajos nagyvárosi éjjeleken virraszt és alszik Moszkva.

Reggel ébresztő gyári túlkölés, villamos csengése, gyalogosok morajos beszéde. Teherkocsik szántják végig a havas utat. Derűs időben a Hogyinka fölött repülőgépek dongnak le az utcára. A Tysztov vendéglője előtt nagy plakát: Ma parasztlevés. Ez semmiesetre sem volt itt hat év előtt. Akkor még csak francia felírásokat ismert az előkelő Moszkva. (De nem értette őket.) Az Ohotnij óriási cégek majd nem elfödik az üzletek kirakatát.

A Vörös Tér bódévarosa, amely egy év előtt még kihalt, pusztá deszkarakásnak látszott, ma lüktető élettél eleveníti meg a komor paloták előterét. A nagy kut előtt valutakereskedők árasztják el a világ legjobb portékáját. Nagyon félénken, „félkére“ dolgoznak, ami érthető is: a térnek csak egy kijárata van s azt is „milicionér“ állja el. Dupla vagy semmi! Moszkva nem fél a rizikótól.

... A vendéglők száma járványosan szaporodik. Akárcsak a berlini „Likörstübek“. A Ovetnij, kicsi kocsmá ablakán átszűrődik a régi vig polka zenéje.

Gyerünk, gyerünk, angyalom!
Polkát táncolok veled...
Hallom, hallom, hallom én
Polka égi hangjait...

A sarkon izvozcsikok busulnak a kocsijukon. Panaszkodnak a „rossz időkre“. Sokan vannak és kevés a fóka. A közönség inkább villamosra menti a rubeljeit. A kerítéseken színes mozireklámot lóbáz a szél. Milliányi ilyen hirdetés tarkítja ma a hajdan szolid, nehézkes Moszkva képét. Külföldi filmeket ajánlanak, hirdetik „Zaborova utcai nő vétkét, aki egy vörös katonát megfertőzött“; hirdetnek ezer megbeszélést, mitinget, előadást. Megvitatják Szanyint, Kuprin „Gódrét“, dirigens nélkül játszó Wagner, hadi fényező „földkerülő utat“ ígérnek, rádióhangversenyt jeleznek, szabók az „egyedüli divatos“ londoni formákat ákombákomozzák egy csizmás fiatalember körvonalaira. A kioszkban külföldi lapokat és moszkvai folyóiratot árusítanak. A hivatalos „Izvesztiját“ mindenki elolvassa. És veszik, nyelik a betűt, amelyet a lakosság fele mindössze néhány év előtt ismert meg.

A Hogyinkán gyűlés. Munkásember beszél. Csöndesen, szenvedély nélkül. A hordó még ma is szószék. Ezernyi tömeg állja körül. Nincs szenvedély a vitájukban, közbeszólás alig hallatszik. Ezek az emberek megtanulták a foltolgot, taktikás beszédmodort.

Kisüt a nap a Verébhegyek mögött. Ott már ácsolják, faragják a nemzetközi kiállítás pavillonjait. A Verébhegyekről nézett le valamikor Napoleon a hét halomra, amely körül annyi sok nagy pusztulás, tűz és vérontás után ma megint étellel liheg, fényben ragyog Moszkva. Moszkva-mátuska, Oroszország anyja.

Faludi Iván

Markovits F. ékszerész!
Arany- és ezüst ékszerek, kinaezüst és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat, ezüstöt, briliánst legmagasabb napi áron veszek.

Arany- és ezüst ékszerek, kinaezüst és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat, ezüstöt, briliánst legmagasabb napi áron veszek.

Előfiz...
Az Uj...
Felel...
Az Uj...
Re...
és...
A kö...
sitője...
felüg...
össze...
deim...
séről...
közli...
uj in...
hogy...
a...
tá...
Enn...
anya...
valós...
fog...
sorre...
tarta...
ban...
az is...
kező...
lesz...
nári...
Juni...
tani...
a...
Juni...
féle...
Juli...
Olya...
dulá...
Mag...
tatna...
lyait...
záróv...
ahol...
megl...
uyes...
Az...
A bi...
köny...
25-...
18-...
1-1...
liceu...
11...
nyol...
lák...
utols...
trón...
Kolo...
tóság...
részl...
meg...
viciu...
„Tek...
kös...
hogy...
össze...
üzlet...
laltal...
üzlet...
ellen...
neh...
rem...
vasár...
kirak...
ben...
esti...
Pop...

HIREK

Előfizetési árak: Egy hónapra 45 lei, negyedévre 130 lei, félévre 240 lei, egész évre 450 lei.
Az Uj Kelet cikkeinek nyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Felelős szerkesztő: Marlon Ernő dr.
Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és hánsági zsidóság napilapja.

Rendelet a tanév befejezéséről és az iskolák vizsgarendjéről

A középiskolák negyedik osztályában is bevezetik az érettségi

(Kolozsvár, április 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári közoktatásügyi vezér-felügyelőség ma küldötte meg rendeletét az összes állami és felekezeti közép- és kereskedelmi iskolákhoz, amelyben a tanév befejezéséről szóló intézkedéseit és a vizsgák rendjét közli. A rendelet ezenkívül rendkívül érdekes új intézkedést vezet be. Elrendeli ugyanis, hogy már az idei tanévtől kezdve

a polgári és középiskolák negyedik osztályu tanulói is kötelesek érettségi vizsgát tenni.

Ennek az alsóbbfokú érettségi vizsgának tananyagát még nem ismerik az iskolai hatóságok, valószínű, hogy a vezérfelügyelőség csak később fog ebben a tekintetben intézkedni. A vizsgák sorrendjére vonatkozólag a rendelet ezeket tartalmazza:

Mint hogy az idei tanév a legtöbb iskolákban csak szeptember közepén kezdődött meg, az iskolai év bezárására vonatkozólag a következő intézkedések érvényesek: Junius 20-án lesz az utolsó tanítási nap. Junius 25-én a tanári konferencia megállapítja az osztályzatokat. Junius 28-án kell a bizonyítványokat kiosztani és

a következő évre érvényes tankönyvek jegyzékét megállapítani.

Junius 20-ától július 4-ig az iskola mindenféle kirándulásokat és kiállításokat rendezhet. Július 5-én tartandó az évről ünnepély. Olyan iskolákban, ahol nem rendeznek kirándulásokat, az évet június 28-án zárhatják le. Magánvizsgák június 20-tól július 5-ig tartanak.

A leány- és fiúközépiskolák alsó osztályaiban július 1. és 10-ike között lesznek a záróvizsgák. Azokban a felekezeti iskolákban, ahol a tanítást szeptember 1-én pontosan megkezdették, a következő időpontok érvényesek:

Az utolsó tanítási nap június 15.

Az osztályzatok megállapítása június 18-20. A bizonyítványok kiosztása és a jövő évi tankönyvek jegyzékének kifüggesztése június 25-én történik. Magánvizsgák időpontja június 18-30. Az érettségi vizsgák időpontja június 1-30. Az írásbeli érettségi vizsgák minden liceumban és kereskedelmi iskolában június 11., 12., 13. és 14-én lesznek. A liceumok nyolcadik osztályának és a kereskedelmi iskolák utolsó osztályának június 9-én lesz az utolsó tanítási napja.

...
A trónörökös Kolozsváron. Károly trónörökös fogadtatására, aki tudvalevőleg azért jön Kolozsvárra, hogy a sportbékét megteremtse, a hatóságok nagy előkészületeket tesznek. A fogadtatás részletes programját a rendezőbizottság ma állapítja meg. A trónörökös látogatásával kapcsolatban Popoviciu rendőrprefektus az alábbi felhívást adta ki: „Tekintettel arra, hogy Öfensége Károly trónörökös városunkat megtiszteli látogatásával, elrendelem, hogy április 28-án, szombaton délután 4 órakor az összes köz- és magánépületeket, valamint az összes üzleteket, a már előbb kiadott rendeletben foglaltak szerint lobogózzák fel. Felhívom a ház- és üzlettulajdonosokat, hogy a rendeletben előírtakkal ellenkező zászlók használatát teljesen mellőzzék, nehogy kellemetlenségnek legyenek kitéve. Felkérem a főutvonalon az üzlettulajdonosokat, hogy vasárnap üzleteik redőnyét ne huzzák le, hanem a kirakatokat feldiszítve hagyják redőny nélkül. Egyben felkérem őket, hogy a kirakatokat vasárnap esti 12 óráig világítsák ki. Kolozsvár, április 26. Popoviciu rendőrprefektus.”

Ma adják át az utolsó német jóvátételi ajánlatot

A francia kormánykörök bizalmatlanok. Feloszlatták a német egyesületeket a Ruhr-vidéken

(London, ápr. 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A holnapi nap döntő jelentőségű lesz a német jóvátétel kérdésére. Szombaton délelőtt adják át Németország követi Párisban és Brüsselben, az utolsó jóvátételi ajánlatot a francia és belga kormány. Az új jóvátételi ajánlat átadása után tárgyalásra ülnek össze az antant képviselői, hogy az ajánlatra adandó válaszban megállapodjanak. Ha elfogadják a kilencvenkilenc évre szóló garanciális javaslatot, a megszálló csapatok a legközelebbi napokban megkezdik kivonulásukat a Ruhr-vidékről.

Németország hangsúlyozza az ajánlat kísérőlevelében, hogy ez az utolsó lépés a béke érdekében.

Francia kormánykörök, hír szerint, ugyanolyan engesztelhetetlenül néznek az új német ajánlat elé, mint ahogyan az eddigieket fogadták. Poincaré

— **Utalea dr. Kolozsvár polgármestere.**

A mai napon megérkezett Stefanescu prefektus Kolozsvárra. Bukaresti útjának egyetlen pozitív eredménye dr. Utalea Kolozsvár polgármesterévé való kinevezése lesz. A kinevezési okmányt a király és a kormány már aláírták és csak napok kérdése, hogy a „Monitorul Oficial”-ban megjelenjen. Dr. Utalea kinevezését mindenki rokonszenvvel fogadja. Egyenes jellemű, nem politizáló, erős akaratú embernek ismerik. Tőle várják, hogy mindazok a városi tervek, amelyekre nézve minden előkészület, minden kormányhatósági jóváhagyás megvan, csak éppen az anyagiak hiányzanak, meg fogja valósítani. A vízvezetési tervek, villamos művek kibővítése, az építkezések, a város ellátásának ügyei várják az új polgármestertől megoldásukat.

— **Kolozsvárt összeállították az adó-kivető bizottságokat.** A pénzügyigazgatóságon az adóösszeírás ügyében Simionescu pénzügyi vezérigazgató elnöklété alatt gyűlés volt, amelyen megalkotották az összeírás és becsülés végrehajtására az albizottságokat. Nyolc albizottságot alakítottak, melyek a következők: I. bizottság: Kuck Ferdinánd, Csiky Károly, Aldica Jonel. II. bizottság: Boer György, Moldován Joan, Fodor Viktor. III. bizottság: Téli János, Zombori János, Farkas Ernő. IV. bizottság: Csatt Illés, Ország László, Bernát Mór. V. bizottság: Tosa László, Kardos Imre, Blaga Emil. VI. bizottság: Manta Miklós, Samfire Simon, Mehelean Péter. VII. bizottság: Kocsi Andor, Novák Ferenc, Janovitz Géza. VIII. bizottság: Maneu Constantin, Chifor Vazal, Iia János. Ezek a bizottságok házról-házra járva fogják megállapítani az adókat.

— **Elhalasztották a villamosmű pályázatának a határidejét.** Péntek reggel a belügyi államtitkárságtól távirat érkezett a városi tanácshoz, amelyben az államtitkár utasítja a városi tanácsot, hogy a villamosmű pályázatának határidejét május elsejéről bizonytalan időre halassza el.

— **Megalakult a Jehudit zilahi csoportja.** Vasárnap délután a helyi zsidó társadalom nagy érdeklődése mellett alakult meg Zilahon a Jehudit zsidónők egyesületének ottani csoportja. A csoport a helyes munkamegosztás céljából két tagozatra oszlik. Az egyik a Joint árgvandozó munkáját, a másik pedig a Tarbut kulturális akcióját fogja szolgálni. A csoport tisztikarát a következőképpen választották meg: Elnök Fried Dezsőné, társelnök Havas Emilné, alelnök Roth Ignacné, titkár Heller József dr., aki lelkes munkájával nagyban járult hozzá a csoport megalakulásához. A szervezés előkészítésében Löbl Elek szintén tevékeny részt vett. A Joint-akció már eddig is igen szép eredményeket ért el Zilahon és mázlikir adományok címén is nagyobb pénzüsszeg gyűlt egybe.

— **Még nem állították helyre az elszakított főgátat.** A Szamos áradása a főgátnak nagyrészt elszakította. Ennek következtében a Malomárok viz nélkül van. A Malomárok mellett levő vízierő berendezett üzemek vízhiány miatt beszüntették üzemüket, ami Kolozsvár ipari életét károsan befolyásolja. Egy bizottság szállt ki a főgáthoz és megállapította, hogy a főgát szakadásáért a felelőség az államot terheli. A város a kincstártól akarja a gát helyreállításához szükséges tőkét behajtani.

közvetlen környezete szerint az új ajánlat sem ki-elégítő,

vissza kell utasítani érdemleges tárgyalás nélkül.

A kormánnyal nem egyező politikai pártoknak az a véleménye, hogy ha Poincaré az új német ajánlattal szemben is az eddigi kérésekkel szemben jár el, ez könnyen a kormány bukására vezethet.

A Ruhr-akcióban egyébként tegnap mindössze anyai történt, hogy Degoutte tábornok

elrendelte a német egyesületek és szervezetek feloszlását.

Ez a rendelet ugyszólván csak formai, mert a feloszlított szervezetek már régen nem működnek. Még az Oberland- és Rostbach-alakulatok is felhagytak tevékenységükkel.

— **Svájc nem ad állampolgárságot a katonaszökevényeknek.** Bernből jelentik: A szövetségi tanács, arra való tekintettel, hogy a volt hadviselő államok gyakran gyakorolják az amnesztiát, hatályon kívül helyezte 1920. évi határozatát és így azok a katonaszökevények, akik a háború alatt Svájcban telepedtek le, vagy akik ezentul akarnak ott letelepedni, nem szerezhetik meg a svájci állampolgárságot.

— **A legfőbb katonai tanács ülése.** Bukarestből jelentik: A legfőbb katonai tanács tegnap Károly trónörökös elnökletével ülést tartott, amelyen a parlament elé terjesztendő katonai törvényjavaslatokkal foglalkoztak.

— **A KMTE Természetbarátok turistaszervezete** április 29-én, vasárnap kirándulást rendez a tordai hasadékhöz. Utrány: Árpádménház, Mikes, Indál, Magyarpeterd, tordai hasadék, Torda. Visszatérés vasuton este 8 órakor. Találkozás: reggel fél 6 órakor a Mátyás-utca és Szentgyörgy-tér sarkán. Indulás: háromnegyed 6 órakor. Gyaloglás 8 óra. Utiköltség 30 lej. Vezető: Fülöp Gyula. Vendégeket szivesen lát az egyesület.

— **Egyetemi tanárok a diákmozgalom folytatása mellett.** Bukarestből jelentik: A Fundatia Carol épületében tegnap este Simion Mandrescu és Dragomirescu egyetemi tanárok előadásukon felszólították a diákságot, folytassa a megkezdett kulturális harcot. A diákok az előadás után tüntetni akartak a Calea Victoriein, azonban a katonai kordon ebben megakadályozta őket.

— **Papir nélkül a bukaresti lapok.** Bukarestből jelentik: A papirelosztó hivatal értesítette az összes lapok kiadóhivatalait, hogy papirszükségleteiket nem tudja többé fedezni. A bukaresti lapok mai számukban vezércikkben foglalkoznak a kérdéssel és leszögezik, hogy az import papírra azért vetettek ki magas vámot, hogy a belföldi papírgyárakat termelésre serkentsek. Most, hogy a belföldi papírgyárak képtelenek az ország papirszükségletét ellátni, semmi szükség sincs a papírvámra és éppen ezért kéri annak eltörlését.

— **Uj hajójárat Palesztinába.** A Servicial Maritin Roman hajóstársaság új hajójáratot létesített. Konstanca—Haifa—Jaffa—Alexandria között. A forgalmat a havonta egyszer közlekedő „Roman” nevű postahajó közvetíti, amelynek harmadosztályán Konstancától Haifáig kivándorlóknak kétézer, másoknak kétezernyolcszáz lejbe kerül az utiköltség ellátás nélkül. Négy éven aluli gyermekeket ingyenesen, tíz éven aluliakat pedig féláron szállít a társaság.

— **Lebontják a zalaegerszegi internálótábor.** Budapestről jelentik: A belügyminiszter és Zalaegerszeg város tanácsa között tárgyalás indult meg a zalaegerszegi internálótábor lebontásáról. A belügyminiszternek az a terve, hogy az internálótáborot dologházzá alakíttatja át és ezer ember befogadására kibővített.

— **Olaszország magának követeli a Habsburgok ékszereit.** Párisból jelentik: Az elhunyt Károly exkirály svájci tartózkodása idején a családi ékszerek egy részét eladta párisi és frankfurti kereskedőknek ötmillió svájci frankért. Az ékszerek között van néhány rendkívül értékes flórenai eredetű antik darab, amelyet az olasz kormány a saint-germaini béke alapján magának követel. Olasz-

külön egy intézetük, Délázsziából, Söt van egy assir írásma a Britisch

erdekesebb, a ban voltam ket megbukhatkozó vizsgavizsgáztatár alávetette a legcsufota a felületes és tanárok

Minden alkva esti rek-an egész éjjel ifélig nyitva helyei. Zajos zik Moszkva, és, villamos zede. Teher- Derüs idő- k dongnak le előtt nagy mesetre sem csak franciá kva. (De nem égerek majd-

mely egy év snak látszott, a komor palutakereske portékáját, goznak, ami ata van s azt nagy semmi!

ányosan sza- örstubák”. A zürödik a régi m!

ak a kocsiju- kre”. Sokan nség inkább erítések szil- illiónyi ilyen id, nehézkes et ajánlanak, két, aki egy rdetnek ezer Megvitatják rigens nélkül s „földkörüli leleznek, sza- oni formákat alembert kör- lapokat és A hivatalos És veszik, g fele mind-

kasember be- tül. A hordó y állja körül. zbeszolás alig nulták a fon-

mögött. Ott közi kiállítás ézett le vala- amely körül vérontás után yog Moszkva. ja.

Paludi Iván

tárgyak aranyat, veszek.

ország követelése miatt a Habsburg-család és az ökszerek vevői között konfliktusok támadtak, amelyek elintézésére mindkét fél egy kiváló párisi jogász döntését kérte, aki a francia egyetem jogi tanára és a francia külügyminisztérium ügyésze.

— **Állatjárvány dal a regátban.** Bukarestből jelentik: Calafatban állatjárvány tört ki az állatok között. A járványt eddig ismeretlen rovarok csipésai okozták. Eddig több mint ötven ló és szarvasmarha pusztult el.

— **Visszavonják a szabálytalanul kiadott érdemrendeket.** Bukarestből jelentik: A külügyminisztérium elrendete, hogy a koronázás alkalmával kiosztott kitüntetések vegyék revízió alá és azoktól, akik szabálytalanul vagy érdemtelenül kapták, vonják vissza az érdemrendet.

— **Felvezik a forgalmat a putnaseacai hidon.** Bukarestből jelentik: Moldovában a putnaseacai hidon a jövő hét keddjén veszik fel újból a vasúti forgalmat.

— **Revolverharc Debrecen utcáin.** Debrecenből jelentik: Az itteni városi börtönben csütörtökön éjjel megszökött Rácz Kálmán és Hagdi Gyula fegyenc. A szökevények a város környékén tanyákon rejtőzködtek el. A börtön igazgatósága rögtön mihelyt a szökést észrevette, két detektivet küldött a szökevények felkutatására. A szökevények az egyik tanyán megütköztek a detektivekkel. A két fegyenc több mint 20 lövést adott le. Tóth János és Boethy Imre detektiveket három-három lövés érte. A tanya lakói a súlyosan sérült detektiveket Debrecenbe szállították, ahol Tóth rövid kilódás után meghalt. A szökevények pénteken bejöttek Debrecenbe, ahol egy katonai őrző felismerte őket. A katonák üldözőbe vették a fegyencet, de ezek kerítéseken és házfalakon keresztül menekülve, állandóan lövéseket adtak le maguk mögé. Az egyik türes telken azonban elfogyott a municiójuk és ekkor az időközben előhívott katonai század körülfárta és elfogta őket. A két szökevényt visszavitték a börtönbe.

— **Kigyulladt egy hajó a galaci kikötőben.** Galacról jelentik: A Stefan cel Mare jachton, amely azelőtt a király tulajdonában volt, jelenleg pedig tengerészisztek lakásául szolgál, tegnap este egy petróleumlámpa felrobbanása következtében tűz ütött ki. A tűz gyorsan elharapózott. A kikötőben levő tengerészek azonnal a mentéshez láttak, a hajót izolálták a többi gőzöstől és a part mellé vonták, ahol a tűzoltóság igyekszik a tüzet lokalizálni. Éjfélkor a tűz még tartott.

* **Székrekedés.** Bamberger orvostanár, a szívbetegségek tankönyvének megalkotója, megállapította, hogy a Ferenc József keserűviz nagyon megbízható hashajtó. (2)

* **Megnyílt Hirsch Antal úri divatszalonja Cluj, Ferenc József-ut 115 sz. alatt.** Szövetekben dúz választék, olcsó árak, szolid és pontos kiszolgálás.

* **Legújabb divat szerinti ruhák** Lukács úri divatszalonjában készülnek Wesselényi-u. 20. I-ső emelet. Szolid és pontos kiszolgálás.

* **Elegáns tavaszi ruhákra** legújabb divatu himzések divatlap szerint gyönyörűen készülnek a „Műhimző szalonban“ Str. Memorandului 15. (v. Unió-u.) Ugyanott plissirozás, gouvrirozás minden nagyságban.

* **Tapéták a legmodernebb és művészi kivitelben,** bársony, selyem és legszebb mintákban kaphatók a Friedmann-féle könyvkereskedésben Kolozsvárt, Főter 26. Szobák és lakások tapétázását vállalom. Minták vételkötelezettség nélkül megtekinthetők.

— **Nem törlik el Csehszlovákiában a halálbüntetést.** Prágából jelentik: A parlament tegnap tárgyalta a német képviselőknek a halálbüntetés eltörléséről benyújtott javaslatát. A többség elvetette a javaslatot és így a halálbüntetés továbbra is érvényben marad.

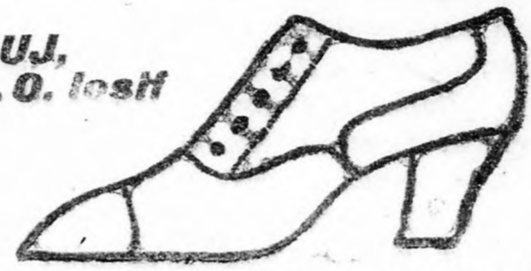
* **Brázay kölni vize** a szoba levegőjét fertőtleníti, tisztítja, felfrissíti. Mindenütt kapható.

Harisnya, keztyű és kötött-áruk különlegességek eredeti gyári árban

BLATT
1894
kötött-szövött áruháza
Cluj-Kolozsvár, Főter 13

RÓTH cipész

GLUJ,
Str. S. O. Iosif
volt Szép-utca

LIQUEURS
Bogszá

A mai valutapiac
Zürichben javult, belföldön esett a magyar korona. Javul a francia frank és a dinár. Fokozódik a kereslet a nyugati értékek iránt

(Kolozsvár, Apr. 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A belföldi pénzpiacot még mindig a magyar korona esése tartja fugalomban. A kínálat fokozatosan emelkedik, különösen Temesvárról érkeznek igen előnyös ajánlatok, de kereslet nincs. A mai zürichi nyitásnál a korona javult fél pontot, a javulás ellenére is esett a korona a belföldön. Egy lejnek árfolyama elérte a 33 koronát. A francia frank a tegnapi esése után a mai nyitásnál emelkedett, újból 3735-tel jegyzik Zürichben. A dinár a mai zürichi nyitásnál váratlanul 7 és fél pontot javult, aminek következtében belföldi árfolyama emelkedett.

Az osztrák korona néhány nap óta gyengül. Ezt részben az alacsonyabb zürichi jegyzés, részben a nagy kínálat okozza. Egy lejért 338 koronát fizetnek. A forgalom a marhakivitel tilalom közeli felfüggesztése következtében kezd emelkedni. A nyugati értékek iránt az eddigi tartózkodó vételkedv kezd megszűnni. A kereslet különösen a svájci frankkal szemben fokozódik. Ez annak tulajdonítható, hogy a frank az utóbbi időben emelkedő irányzatot mutat. A zürichi tőzsdén a londoni és a newyorki kifizetések árfolyama fokozatosan gyengül. A márka stabilnak látszik, de azért nem lehet bizni tartós javulásában. A márkát egyáltalán nem keresik.

Irányzat: Márkában, magyar koronában esés, francia frankban hullámlás várható.
Április 27-én 100 lejért fizettek Kolozsvárt:
3100—3300 magyar koronát,
13620—13650 német márkát,
0.46—0.47 dollárt,
33500—33800 osztrák koronát,
9.12—9.12½ olasz lírát,
7.06—7.06½ francia frankot,
2.61—2.64 svájci frankot.

Valutapiac április 27-én:
Bukarest. Devizák: Páris 1416½, London 980, Newyork 210½, Róma 1045, Zürich 3850, Prága 645, Bécs 3030, Budapest 4.—.
Bukarest. Valuták: Márka 105—110, léva 150—160, török lira 140—150, font sterling 985—987, francia frank 1420—1430, svájci frank 39½—40, lira 1010—1020, drachma 250—260, dinár 210—220, dollár 211—211½, napoleon 800—805, osztrák korona 29¾—30, magyar korona 400—420, cseh korona 610—620, lengyel márka 50—55.

Zürich. Nyitás: Berlin 192½, Newyork 550-25, London 2549, Páris 3735, Milano 2710, Prága 1635, Budapest 10½, Belgrád 567½, Bukarest —, Varsó 120, Bécs 67½, Bécs bélyegzett —.

Berlin. Nyitás: Róma 1466, London 133500, Newyork 30000, Páris 2034, Zürich 5442, Prága 895, Bécs 42.

Budapesti értéktőzsde. Nyitás: Salgó 164000, Ríma 28300, Déli vasut 20000, Kőszén 375000, Államvasut 115000, Cukor 550000, Ganz-Danubius 2300000.

Felhorulással fenyeget a lausannei konferencia

Lausanne, április 27. A samsoni francia koncesszió tárgyalása körül súlyos nézeteltérések merültek fel a francia és a török delegátusok között. A konferencia felborulással fenyeget. Venizelosz csütörtökön Lausanneba érkezett és meglátogatta Izmed pasát, aki a látogatást azonnal viszonzta. Ebből a török-görög feszültség enyhülésére következtetnek.

Tordai üvegyárból megkezdtem az ugorkás és befőttes üveg szállítását

Főüzlet: Cluj, Piața Unirii 13. sz. Telefon 10-02

FISCHER

Fióközlet: Târgu-Mureș Telefon 297

Tordai üvegyár vezérképviselő és főlerakat

Mégis csak CZINK fest, tisztít vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

Az uzsorab
Ira: Somogyi

Kereskedő felzárulás az által hozott dékomban, hogy gyakorolják. Másutt egész kereskedők an len ítéleteknek reskedelme a és megbízhat közsímet. Or Miért?

A számt néhány példá reskedőt öteze veknit) 2.75 volt fél kg. s hogy a péktől számlra vette. Tehát amikor kot keresett, mében is joga közvetlenül a haszonra eladt tén-e itt árd En bátran áll mert a kereske hanem darab lényegesebben spekulációs tö A megállapít lett volna fel kell venni, h mint ha már ban a szakért nem szokták hetett. A me engedik meg, a bírósághoz madik bírót vazza és így kedő homloka Más ese névnek örven a déli zárás i dásra kerülő megmondta a töle, amit fel bizományba bizományánál küldik el nek mutatni, a Verbal.

Ugyana találtak meg ezt is jegyző előtti tárgyal ról a számlát követett el, jelentette, ho ban, az izgal beismerte, ho feltüntetve, következtmény miután utóla hamisítás mi nek. Ennél a az a két ur, lent és jegyz ügyész és ug bíró. Már pe nem ítélezh összeférhetel Tolvajo bad védekezni védőt venni Ott az ítélet nyitékot mér

KÖZGAZDASÁG

Az uszorbíróóság és a kereskedelem

Dr. Somogyi Miksa a Sfatul Negustoresc Secția Cluj vezértitkára.

Kereskedőink körében óriási az izgalom és felzúdulás az utóbbi időkben az uszorbíróóság által hozott drákói ítéletek miatt. Nincs számdékomban, hogy e sérelmes ítéletekről kritikát gyakorolják. Megállapítható azonban, hogy sehol máshutt egész Romániában nincsenek kitéve, a kereskedők annyi zaklatásnak és olyan kiméltelen ítéleteknek, mint Kolozsváron, melynek kereskedelme a múltban, mint a tisztességes, szolid és megbízható kereskedelem mintaképe volt közismert. Önkéntelenül felvetődik a kérdés: Miért?

A számtalan sérelmes ítéletekből kiragadok néhány példát. Megbüntettek egy külvárosi kereskedőt ötezer lejre, mert a cipőt (ugynevezett veknit) 2.75 lejes árban adta el és a cipő nem volt fél kg. súlyu. A kereskedő igazolni tudta, hogy a péktől a cipőt nem sulyra, hanem darabszámba vette, darabonként 2.50 lejes árban. Tehát amikor 2.75 lejért adta, csak 10 százalékot keresett, holott a spekulációs törvény értelmében is joga lett volna 20 százalék, sőt miután közvetlenül a termelőtől vette, 30 százalékos haszonra eladni. Felteszem most a kérdést: történt-e itt árdragítás? Es ha igen, ki követte el? En bátran állíthatom, itt árdragítás nem történt, mert a kereskedő a kenyert a péktől nem sulyra, hanem darabszámba vette, ezt igazolni tudja és lényegesebben olcsóbb áron árúsította, mint a spekulációs törvény értelmében szabad lett volna. A megállapított súlyhiányért legfeljebb a pék lett volna felelősségre vonható. De figyelembe kell venni, hogy a kenyér melegen súlyosabb, mint ha már kihült. Az uszorbíróóságnál azonban a szakértők meghallgatása ismeretlen. Ott nem szokták elismerni, hogy a feljelentő tévedhetett. A megvádolt kereskedőnek nem igen engedik meg, hogy bizonyítékait be mutathassa, a bírósághoz az Iparkamara által delegált harmadik bírót a másik két hivatásos bíró leszavazza és így reáttik a legtisztességesebb kereskedő homlokára is a bélyeget.

Más eset. Egy közismert és a legjobb hírnévnek örvendő belvárosi kereskedő üzletében a déli zárás idején megjelent két ur és az eladásra kerülő hal árát tudakolta. A kereskedő megmondta az árát, ekkor számlát követeltek tőle, amit felmutatni nem tudott, mert a halat bizományba kapta. Megmondta ugyan, hogy bizományánál a számlát rendesen elszámolás után küldik el neki, amikor készséggel hajlandó felmutatni, a következmény végén: „Proces Verbal.”

Ugyanakkor a kifüggesztett árlapon nem találták meg a citrom, narancs és datolya árát, ezt is jegyzőkönyvbe vették. Az uszorbíróóság előtti tárgyaláson a kereskedő bemutatta a halról a számlát, igazolta, hogy árdragítást nem követett el, magával hozta az árjegyzékét, bejelentette, hogy a citrom benne volt az árlapon, az izgalmas keresés alkalmával elnézték, beismerete, hogy a narancs és datolya nem volt feltüntetve, ezt azonban ő utólag beírta, a következmény: a hal miatt felmentették, de miután utólag írta be a cikkeket, közokirat hamisítás miatt az ügyet átadták az ügyészségnek. Ennél az ítéletnél ki kell emelnünk, hogy az a két ur, aki a kereskedő üzletében megjelent és jegyzőkönyvet vett fel, a vádat emelő ügyész és ugyancsak a tárgyalásnál működő bíró. Már pedig szerény véleményem szerint nem ítélkezhetik maga a feljelentő, mert ez összeférhetetlen.

Tolvajoknak, rablóknak, gyilkosoknak szabad védekezniök, ha nincs módjukban maguknak védőt venniök, hivatalból rendelnek ki védőt. Ott az ítélethozatalnál minden legkisebb bizonyítékot mérlegelnek, az enyhítő körülményeket

figyelembe veszik. A kereskedők által felmutatott bizonyítékot azonban az uszorbíróóság csak nagyon ritkán veszi figyelembe, mert a közhit az, hogy minden kereskedő „spekuláns, uszorás” eleget keres, — fizethet. A Decret-Lege szerint minden kereskedő, ha bebizonyíthatólag árdragítást követ el, 100 leitől 5000 leig terjedhető bírságra ítéltető. Hogyan van az, hogy Clujon csupa 5000—10.000—15.000 lei bírsággal sújtják már első ízben a kereskedőt? A sok száz és száz ítélet között alig találtunk még 100 lejes ítéletet.

En magam, ki tizenöt éves koromtól fogva, tehát idestova negyven éve vagyok a kereskedelmi pályán és néhány szakmában alapos ismereteket szereztem, nem mernék vállalkozni arra, hogy minden szakmabeli kereskedő fizetési ténykedését teljes lelkiismerettel felülvizsgáljam. Érthetetlen előttem, hogy az állam olyan embereket ruházzon fel a kereskedelem felülvizsgálásának hatáskörével, kiknek legkisebb kereskedelmi szaktudásuk nincs, akik lehetnek jó államhivatalnokok, de alig hiszem, hogy például a vásznat a siffontól, a gyapjukelmét a gyapotkelmétől, a talpbőrt a bocskorbőrtől meg tudják különböztetni.

Az uszorbíróóság ítéleteiben rendszeren ott buvik ki a szög a zsákból, hogy a kereskedő valamivel többet keres, mint amennyit az uszorbíróóság értelmében neki százalékban keresnie szabad lenne. Azt, hogy a kereskedő számtalan esetben valutánk folytonos változása következtében egyes cikkeknél óriási összegeket veszít, figyelembe nem veszik, fő az, ha már keres az árun, pár banival se legyen több, mint azt a törvény előírja. Ez a rákfenéje az uszorbíróóságnak.

Mióta kereskedelem van, egészséges alapját mindenkor a konjunktura adta és az az ország, hol nincs szabadkereskedelem, ahol az ipar és kereskedelem béklyóba van verve, nem virágozhat fel, annak valutája nem lehet jó.

Április 15-én az ipartestület helyiségében megtartott adóügyi értekezleten a pénzügyi vezérigazgató ur a kereskedelmi törvény ide vonatkozó rendelkezését nagyon helyesen értelmezte, amikor azt hangoztatta, hogy az évi leltár elkészítésénél az áruk nem a számla szerinti beszerzési, hanem a mindenkori napiárban értékelendők. Ez helyes és a kereskedelmi törvényeknek meg is felel, de ez esetben összeütközésbe kerülünk az uszorbíróósággal, mert ez meg azt mondja, nem szabad drágábban eladnunk, mint a számla szerinti vételár, plusz effektív szállítási költség, vám stb. plusz 10 százalék nagyban, illetve 20 százalék kicsinyben, a termelőtől a fogyasztóig összesen 30 százalék haszon. Már most például van olyan kereskedő, akinek talán még raktáron van 28 lejes árban vásárolt cukorja, annak mai ára 42 lei, ha ma leltároz, a kereskedelmi törvény értelmében köteles azt 42 lejes árban értékelni, az uszorbíróóság szerint azonban azt 30.80 lei áránál drágábban nem adhatja, tehát ha a kereskedelmi törvénynek tesz eleget, hamis leltárt készít, mert az uszorbíróóság szerint nincs meg az árujának az az értéke, ha pedig leltárja igaz, — mert a kereskedelmi törvény szerint igaz is, — akkor megbüntetik árdragításért.

Az államkincstár maga, amikor a jövedelem fokozásáról van szó, nagyon helyesen és céltudatosan a kereskedelmi törvény értelmében jár el, példa előttünk a legutóbbi gyufadrágítás. Az összes tözsdékben előre felvették az összes készleteket, betiltották az eladást és pár nappal később felemelték a gyufa árát 50 baniról 75 banira, tehát kerek 50 százalékkal. Ha mi kereskedők azt tennők, hogy raktáron lévő áruinkat pár napra zár alá helyeznők és azután azt csak az ujonnan beszerezhető ár mellett hoznók forgalomba, az uszora-

törvény értelmében árdragítást követnénk el és óriási pénzbírságon kívül még szabadságvesztésre is elítélnénk.

A Decret Lege ma már elavult, arra szükség nincs, rendeletileg előirt haszonrészeséddel a kereskedelem fenn nem állhat, itt az áruk minősége, keresettsége szabja meg az árakat. A különböző áruknál a hasznót nem lehet egy kaptafára útni, hiába engedí a Decret Lege a cukornál az összhazsnót 30 százalékban, örülnek a kereskedők, ha összesen 10 százalékot keresnek. De ugyanilyen mértékben semmi esetre sem lehet például egy finom kalapot, egy divatoikket, luxusárukat, narancsot, csótromot és más romlandó árut kalkulálni. Elavult a Decret Lege haszonmegállapításra vonatkozó rendelkezése már azért is, mert 3—4 év alatt, mióta életbe lépett, a viszonyok óriási mérvben megváltoztak. Amikor annak idején a kereskedők által elérhető nyereséget 10 százalékban, illetve 20 százalékban megállapították, az akkori viszonyok mellett elegendő, sok esetben túl sok volt, ebből lehetett személyzetet, adót, ház- és boltbért, fűtést, világítást stb. fedezni, de ma, mikor ezek a kiadások kétszer-háromszor, sőt többször emelkedtek, a költségeket az előirt hasznból fedezni nem lehet.

Reá kell még mutatnom — és ezt céltudatosan tartottam fenn cikkem befejezéséül — arra a sajnálatos körülményre, hogy kereskedőink a velük szemben minden oldalról mutatkozó bánásmódot határozottan önmaguknak tulajdoníthatják. Nincs meg bennük a kellő összetartás, hiányában vagyunk a kartársi egyesülésnek, nem tartjuk szem előtt azt, hogy „Egy mindnyájunkért és mindnyájan egyért”, hiányzik a kellő önértet is. Távol áll tőlem, hogy én talán a Sfatul Negustorescnek propagandát csináljak, de be kell látniök kartársainknak, hogy a kereskedelemre ma már életkérdés, hogy egyesületünk fennállhasson és virágozhasson, ez esetben a felsőbb fórumok is más szemmel néznek reánk, tudva és látva, hogy itt szervezett és erős egyesület van a kereskedők mögött.

Egész bizonyossággal elvárjuk tehát kartársainktól, hogy a vasárnap, április 29-én megtartandó Sfatul Negustoresc évi közgyűlésen teljes számmal meg fognak jelenni.

Az új lisztárak. Minculescu-Vlasca, a Malm szövetség vezértitkára, a Liszt- és Kenyérhivatal megbízásából az erdélyi és bánáti városokban bevezette az ujonnan megállapított lisztárakat. A minisztérium által elrendelt alapárhoz az egyes prefektusok a malmokkal történt előzetes meg egyezés után még különös költségek címén (szállítás, vám stb.) egy bizonyos összeget csatoltak. Ez az összeg városonként különböző. Az eddigi megállapított és a hivatalhoz jóváhagyás végett felterjesztett árak a következők:

	I. min.	H. min.
Nagyvárad . . . engros Lei	6.75	Lei 4.65
Cluj	6.50	4.40
Timisoara	6.50	4.50
Sepsiszentgyörgy	6.50	4.40
Brassó	6.50	4.50
Arad	6.50	4.50

Azok a malmok, amelyek részére technikailag keresztülvihetetlen a huszonöt százalékos fehér liszt teljes kivonása, amennyiben ezek tiszteletben tartják az előírásokat és csak két típust álltanak elő, keresztülvethetik a barna lisztuál megállapított ötven százalékot és nem vesztik el a prémiumra való jogukat, azonban csak az ötvenszázalékos barna lisztkiörlésnek megfelelő prémiumot fogják részükre folyósítani.

A tölgyfa-export. A tölgyfa-export ügyét dr. Groza Péter volt miniszter legutóbbi bukaresti tárgyalásai jelentősen előrevitték. Groza akciójának köszönhető, hogy egy háromtagu felülvizsgáló bizottság, amelybe a kereskedelemügyi és iparügyi minisztérium Gheorgescu, Tacit igazgatókat és Cercu nagyváradi iparfelügyelőt delegálta, május elsejétől újra bejárja a tölgyfatermelő vidékeket és egyrészt

TUNGSRAM

A legjobb villanykörték!
Mindenütt kapható!

Cluj

a kimutatásokban fel nem vett készleteket veszi fel, másrészt megállapítja, hogy tölgyfa milyen arányban vihető ki a belföldi szükséglet kára nélkül. Ez a jelentés lesz majd alapja a kibocsátandó exportpermiszek újabb megállapítandó arányának. Az Erdélyrészi Faegyesület elnöke interveniált az exportálás határidejének október 1-ig való meghosszabbítása tekintetében is, továbbá a forgalmi viszonyok körüli bonyodalmak megszüntetése ügyében.

Szabaddá teszik a mezőgazdasági termékek kivitelét. Mezőgazdasági érdekeltségek információja szerint a kormánynak jövő gazdaságpolitikai terve, melyet az új termés betakarításával egyidejűleg óhajt keresztülvinni, az, hogy az összes mezőgazdasági termékek kivitelét szabaddá teszi. Viszont ugyanakkor a jelenlegieknél nagyobb kiviteli díjakat szed.

Az olajpogácsa exportja. Az ipari és kereskedelmiügyi minisztérium a vámvezérgazgatóság-hoz intézett átiratában javasolta, hogy azok a kereskedők, kik olajpogácsa-exporttal foglalkoznak s akik az új felemelt vámdíjak életbelépése előtt lefizették a kontingentálási kvótát és a komisziót, a régi vámdíjakat fizethessék. Ezt az előnyt egyébként más termékek kivitelénél is biztosították.

Gabona és őrlmények kiviteli engedélyei. A kormány a következőknek adott gabona és őrlmények számára kiviteli engedélyt: Fehértéplom községnek 2 1/2 vagon fehér lisztre, 3 vagon tengerire, 2 vagon rozsrá, 2 vagon zabra, 2 vagon tavaszi buzára. Középpapsa községnek ugyanaz. Lunka községnek 1 1/2 vagon fehér lisztre, 2 1/2 vagon tengerire, 2 vagon rozsrá, 2 vagon tavaszi buzára. Felsőpapsa községnek 1 1/2 vagon fehér lisztre, 2 vagon tengerire, 1 vagon rozsrá, 1 vagon tavaszi buzára. Rehlich malomnak Roman 50 vagon korpára. Neumann Testvérek malmának 440 vagon korpára. Szatmári Gőzmalomnak 30 vagon korpára. Prochaska malomnak 30 vagon korpára. Temesvári Műmalmok 160 vagon korpára. Temesvári Béga malomnak 75 vagon korpára. Pécskai Gizella malomnak 30 vagon korpára. Dési Gőzmalomnak 11 vagon korpára. László és Hunyadi gőzmalomnak 150 vagon korpára. Lederer és Kálmán gőzmalomnak 100 vagon korpára.

Iparügyi kongresszus. Megirtuk, hogy a gyáriparosok és munkaadók szövetsége intenzív formában kívánja Erdély és a kapcsolt részek iparát kifejlesztetni és lendíteni. Ebből a célból ipari kongresszust fognak összehívni Kolozsvárra. A kongresszust valószínűleg a jövő hónap derekán tartják meg a régi munkaadók és gyári érdekeltségek bevonásával. A kongresszus fel fogja ölelni mindazokat a kérdéseket, amelyekre nézve a megoldás már nem tűr haladékat.

Cáfolták a cukor vámmentességét. Bukaresti híradás nyomán közöltük a cukor vámmentes behozatalának híret. Ezt a hírt most a kereskedelmi és iparügyi minisztérium részéről cáfolják.

Előkészítik az új termésrendeletet. Az ipar és kereskedelmiügyi minisztériumban megkezdtek az új termésrendelet módosításainak megbeszélését. A minisztérium, belátva a múlt évi rendelet balsikereit, a tárgyalásokra meghívta a Malomszövetséget is. A szövetség terjedelmes memorandumot dolgozott ki, amelyben részletesen ismerteti az erdélyi és bánati malomipar helyzetét. A malomipar kívánsága a szabadkereskedelem, amely lehetővé tenné a finom liszt exportját, a hadsereg és a lakosság kenyérliszttel való ellátását és fokozná a munkát az elhanyagolt mezőgazdaságban.

A codul munciit öszre viszik a parlament elé. A munkatörvény tudvalevőleg mai tervezetében sok olyan intézkedést foglal magában, amelyek keresztülvitele közgazdasági szempontból káros. A munkaadók szövetsége több felterjesztésének hatása alatt a törvénytervezetet alapos átdolgozás alá veszik. Az erdélyi és bánati munkaadók érdekeltségének dr. Bösörmányi Sándor, Lakatos Sándor és Lendvai Jenőből álló bizottsága előtt Sedlacek iparügyi vezérfelügyelő kijelentette, hogy éppen a munkaadók kifogásaira és megjegyzéseire való tekintettel a törvénytervezetet nem a mostan összeülő parlament, hanem az új ülészakban fogják a törvényhozás elé terjeszteni.

Arverési hirdetés. Nr. 758—1923. Közhírré teszem, hogy Klein Sámuel ur 1923 április 30-án d. u. 4 órakor Clujon, Calea Decebal 20 sz. a. 258 kg. fagyut fog közbenjövetelem mellett a K. T. 347. 351. §§-ai alapján késedelmes vevő számlájára és veszélyére, 5934 lej kiküldési árért vagy azon alul is eladni. Arverelni szándékozik 594 lej bánatpénzt tartoznak előre lefizetni. Vevő a vételárát és 2% illetéket nyomban tartozik megfizetni és az árut elvinni. Cluj, 1923 április 27. Dr. Ioan Cosma közjegyző.

Arverési hirdetés. Általam, Schreiber I. Lajos, szilágysomlyói kereskedőnek eladott, azonban vevő által át nem vett 200 (kettőszáz) métermáza penészmentes, el nem égett napraforgómag-oljopogácsa Hidán, a község-házán, egy tételben egyszerűnolcezer lej kiküldési ár mellett, vagy azon alól is, a K. T. 351. §. alapján vevő késedelme miatt, a hidai kir. Járás-bíróóság 612/923. sz. végzésével kiküldött hiteles személy közbenjöttével 1923 évi május hó 3-án d. u. 4 órakor vevő költségére a legtöbbet ígérőnek el fog adni. Az árúból 100 m/m ab Cluj vasutállomás és 100 m/m ab Huedin vasutállomás veendő át, mikor a vételár is kifizetendő. A vételi illetéket vevő viseli. Az árut árverés után 48 óra alatt eladó saját költségén fenti vasuti állomásokra szállítja. Arverési vevő köteles a kiküldési ár 10%-át az árverés megkezdése előtt a kiküldött kezéhez bánatpénzként lefizetni, mely összeg a vételárba beszámítatik. Az árúból 100 m/m a középplaki Kohn-féle malomban, 100 m/m pedig a hidai Sternberg-féle malomban bármikor megtekinthető. **Hersch József eladó.**

Róka, kelme, szőrmefestés és vegytisztítás a legszebb kivitelben a

„KRISTÁLY“-nál Cluj. — Telefon 500.

Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban.

A Zsidó Nemzeti Alap Erdélyrészi Irod'ja, Cluj—Kolozsvár Calea Reg. Ferdinand 48.

III. sz. Kimutatás.

1923. március 1-15. ig a következő adományok folytak be irodánkba.

Értékekért	195.— Lei
Perselyből	1.565.29 "
Nachla	98.— "
Templomadományokból	437.— "
Pinkasz	300.— "
Erdélyi kolónia javára	4.160.70 "
Nordau-kertváros javára	7.969.50 "
Összesen:	14.725.49 Lei

Nemzeti Alap Értékekért

Fagét: (Facsád) Hirschl Hugó 30, Mailänder Károly 20, *Ibasfalau*: (Ersébetváros) Herzlinger Dezső 10, *Pásáreni*: (Backa madaras) Salamon Béla 23, *Sovorsin*: (Soborsin) Gottlieb Ferenc 23, *Piski*: Max Lipót 25, *Zerindul-mare*: (Nagyzerénd) Gombó Zsigmond 35, *Varsolc*: Jakab Abraham 29, 195.-Lei

Perselyekből

Mintaperselyek: Zerindul-mare: Gombó Zsigmond 150, Ebenschütz Mór 130, *Sibiu*: Sonderling Salamon Lei 100.20, *Cluj*: (Kolozsvár) Noszin Samu 12.25, *Zerindul-Mare*: (Nagyzerénd) Gärtner Károly 65, Gottlieb Vilmos 55, özv. Klein Fülöp 45, Krausz Angela 40, Weisz Vilmos 30, Reiss Márton 20, Weisz Albert 20, Erdős Sándor 10, (565.) *Sibiu*: (Nagyszeben) Albert Rózi 13.03, Acsher Alfréd 44.35, Bán Jenő 5, Bein József 20, Dr. Benedek Gyula 15.55, Brandweiss Mayer 40, Elías Ede 38.50, Ehrenthal Ignátz 20, Friedmann Nándor 18.35, Friedmann Márkusz 11, Grünberger József 10, Glückmann Manó 2.55, Goldstein Ezekiel 15, Weisz Henrik 15, Hoffmann Mór 5, Dr. Löwig

Rezső 10.75, Izsák Rezső 5, Kovács Izsó 20, Lób József 25, Lukács Aladár 47.20, Dr. Mátyás Lázár 30, Márk Jenő 24.55, Márk Mór 8, Melamed Viktor 12.36, Melamed Ignátz 10, Müller Mihály 10, Rosenthal F. 4, Lehkler Izsák 20, Lehel Dávid 20, Schlesinger Jentus 18, Shul Hermann 22, Dr. Sámson Dávid 18.50, Springer Max 20, Dr. Szegall Zsigmond 49.50, Stein Aladár 15, Weinberger Max 10, Winkler Irma 11.25, Weisz Salamon 40, Schwartz Babi 82.10, (988.04.) Lei: 1565.29

Nachla

A Szatmári Cionista Szervezet IV. sz. Barkochba nachlaja.

Markovics Elek purim alkalmával 98, Lei: 98

Templomadományokból.

Szovata: Stark Ferenc 20, *Sibiu*: (Nagyszeben) Rosenthal J. 50, kisebb adományokból 367. (részletezve legközelebb) (147.) Lei: 437.

Pinkasz

Sibiu: (Nagyszeben) Weisz Salamon kis fia bevezetésére brith milaja alkalmával 100, Weisz Erzsike bevezetésére esküvője alkalmával 100, Rosenblum bevezetésére esküvője alkalmával 100, (300.) Lei 300

Erdélyi-kolona javára

Transylvanai somérok nachlaja:

Schwarz Miksa parancsnok-testvér dunamja

Cluj (Kolozsvár) Goldenberg Béla 12 m, Sámuel József 12 m, „Ivria“ biztosító, Déri Edith 10—10 m, Goldstein Márton 5 m, Déri András, Mendelovits, Farkas Izidor, Friedmann Lajos, Frisch N., Ifj. Wertheimer Samu, Edelstein Jehuda, Székely Mór, Reissfeld Izsó 4—4 m, Dr. Wertheimer Mendel, Stral Arnoldné, Goldner Elek, Hilfmann Nánán, Reiter Elza, Stern Miksa, Grün Dóra, Stern Antalné 2—2 m, Herskovits Miklós, Nagykörtvélyes, Farkas Ferenc, Salamon Hermann, Wolf Sámuel, Salamon Farkas, Ganz Izsák, Goldner Elek, Ráfael Sámuel, Mihály József, Rosenheck Etel, Singer Ignátz, Fischbein Jenőné, Mund Ignátz, Neumann Sándor, Wolf Andor, Szinetar Béla, Szatmári Mór, Kremer Emmy, Glanc Sándorné, Baumzweig Samu, Glanc Sándor, Baumzweig Samuné, Stössel József, Blum Bernátné, Reiter Armin, Katz Jenőné, Grünfeld Lajosné, Bör Simon, Baumzweig Andor, Beregi Klári, Beregi Menyhért, Ragányi István, Stern Gyula, Ragányi György, Sámuel Béla, Ragányi István, Sámuel Jenő, Ragányi György, Sámuel Zoltán, Reingewürz Zsigmond, Löwy Sándor, Bergfeld Simon, Abraham József, Kata Dezső, Olvas-hattalan 1—1 m, (166 m.). Az I. sz. *Sómér-csapat gyűjtése*: Sebastyén Dávid 100 m, Simon Lajosné 20 m, Rosenfeld Akos 4 m, Zsuzs Leó 4 m, Ifj. Meisster Márton, Réger Fülöp, Glück József, 2—2 m, Kaszner József, Kohn Emilné, özv. Fisch Frigyesné, Moskovits Vilmos, Weisz Gyula, Meisster Nándor, Winkler József, Kohn Ottó, Ifj. Pál Márton 1—1 m, (143) m, Lei: 1.445.

Cluj: (Kolozsvár) Fischer Pál 32, Weisz féle esküvőn Herskovits Mór „Tharbut“ gymn. III. o. tanuló gyűjtése 387.70 (370.70) *Gernyeseg*: Izrael Izidor, neje és leánya 25 m, (125.) *Alba-Julia*: (Gyulafehérvár) Székely Márkusz 12 m, Blau József 9 m, Székely Jenő 5 m, Löwy Elemér 3 m, még összegyűlt 50 m, (részletezve legközelebb) (395.) *Zerindul-mare*: (Nagyzerénd) Gombó Zsigmond 10 m, Reisz Márton Kisjenő, Weisz Albert 4—4 m, Klein József, Klein Margitka 3—3 m, (120.) *Ghires de aires*: (Aranyosgyéres) Stössel József gyűjtése 185. *Sibiu* (Nagyszeben) N. N. Sonderling Egon utján 20. Lei: 4.160.70

Csozsi bácsi dunamja

Cluj: (Kolozsvár) Lederer Albert 20 m, Dr. Szarvas Jakab, Klein Izsák, Falk Imréné, Goldberger Arthur Gyula, Szenes Dénes, Bergfeld Izsák, Léb Odón, Grün Emánuel 5—5 m, Stern Dezső, Weinstein Mór, Fischer József, Hirsch Elek, Benedek Ernő, Naftali Simon, Komjáti Zoltán, Farkas Endre, Földes Abraham, Sándor Testvérek, Herskovits Mártonné, Seelenfreund Etelka, Leitner, Weisz Manó, Fischer Kálmán 4—4 m, Schwartz Bernát 3 m Csillag László, Schwartz Lázár, Lázár Ignác, Reinherz Sámuel, Liebermann, Rothschildné, Lusztig Andor, Keresztesi Márton, Naftali Simonné, Keresztesi Mártonné, Heller Lajos, Borla Eduard, Goldberger Jenő, Lusztig Viktoria Gyula, Kleimann Sámuel, Lusztig Pál Gyula, Beregi Evike, Weisz Mór, Lusztig Mór, Gyula, Lederer Albert, Izsák Ferenc, Özv. Vértés Lajosné, Frenkel Mór, Schwartz Izidor, Bernáth Béla, Komlossy József, Rosenfeld József, Lusztig Sándorné, Wetteinstein Dezső, Salamon Mendel, Farkas Jakabné, Kralovszki Gáborné, Özv. Markovits Béláné, Lebovics Zoltán, Nussbacher Miksáné, Schwartz Hermann, Fischer Maris Tg-Murás, Schwartz J, Weissburg Emil, Kleimann Sámuel, Weissburg Emilné, N. N. Olvas-hattalan, Weissburg Emilné, Grün Lázárné, Grünfeld Lajos, Hermann Zoltán, Jakab Ernő, Lebovics Adolfné, Lebovics Béláné, Kleimann Sámuelné, Schwartz Márton, Léwi Ernő, Schwartz Mártonné, Léwi Ilona, Grün Kálmán, Charap Salamonné, Sajovics Nánán, Speter Mózes, Fránkelné, Baumzweig Ferenc, Weisz Izsák, Kleimann Sámuelné, Izsák József, Farkas Dávidné, Meisster Tibor, Wallerstein M., Stein Berta, Bergfeld Áron, Joespovics Berta, Izsák József, Szántó, „Barzel“ vaskereskedés, Weisz Sándor, Goldberger Gyula, Benjamin Adolf, Lebovics Gyula, Farkas Endre II. o. t., Biró Andorné, Edelstein Jehuda, Berkovics Géza Várviz, Gottfried Mihály, Reinfeld Izsó, Vajhicki Tibor, Szakács Dezső, Nussbaum Mór, Silbermann Mór, Frenkel Kató Vajhicki Tibor, Frenkel Tibor, Ernster A. József, Schwartzmann József, Kohner Dávid

Zsibó, Salamon K. Salamon M. Ros. Silbermann Ignác Peller István, Sél „Safruth“ papirke ferstein jakabné, Kaim Tibor, Blum Gerő Dora, Holla Ezekiel, Weitner Róth Nándor Orad Dr. Szönyi Géza, Kiar Márton Nárvi Márton Nárvi, L. feld Lajos, Kúhltó Spierer Márton, Bernát I—1 m.

A Haggi délelőtt 11 óra

ban jelenlenek

A Haggi

hunyan. A

nap Bánffyhu

ásban: Rosenf

zweig I., Virág

zweig II., Mész

Nagyvár

közös helyett a

közését játsza

* A tava

sületek legelőny

sportruháza. C

Lajos-utca.) E

eladónak kedv

SZINH

Karácson

helyi színház

ittani színház

Benének, az i

című színművé

ítelve, előrelá

Mignon

tök este volt S

szereplése a M

galt operában

mint a Lakmé

megkellett ism

nösen Kolbay,

voltak. A zene

Szombat d. u. 8

(Ujdonság

szám 868)

Szombat este 7

Valborg h

lépésével.

Bérléteztü

vezető a

Szombat este 11

Rendes h

Vasárnap d. u.

ság, 7-eds

Vasárnap este f

Uj betan

repriz és

Hétfo: A Bolon

bárlat 12

* Közpor

nagy előadás.

Bolond.

padon a Bródy

rendezése melle

ségeken rendk

melegnek szerz

lond egyelőre

bétfőre van ki

Neményi, Duna

Orvössy, Izsó,

Élefant

tojják negyeds

tánt-ot. Az ide

kacagatóbb új

Radio hírdetés

Rothmann Márton szabókéllékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postán eszközöl

ovács Izsó 20, Lőb
Dr. Mátyás Lázár 30
Melamed Viktor 12-36
10, Rosenthal F. 4,
D, Schlesinger Jentus
Amson Dávid 18-50,
Sigmond 49-50, Stein
Winkler Irma 11-25,
Babi 82-10, (988.04.)
Le: 1565.29

Szervezet IV. sz.
Laja.
98, Le: 98

okból.
agszeben) Rosenthal
zietezve legközelebb)
Le: 437.

on kis fia bevezeté-
00, Weisz Erzsike
00, Rosenblum Beve-
(300.) Le: 300

avára
k nachlaja:

estvér dunamja

Béla 12 ms, Sámuel
ri Edith 10-10 ms,
ndrás, Mendelovits,
ch N., Ifj. Wertheimer
Mór, Reissfeld Izsó
ral Arnoldné, Goldner
Elza, Stern Miksa,
e, Herskovits Miklós
amon Hermann, Wolf
zsák, Goldner Elek,
senheck Etel, Singer
tz, Neumann Sándor,
Mór, Krémer Emmy,
mu, Glanc Sándor,
ef, Blum Bernátné,
nfeld Lajosné, Bör
ri, Beregi Menyhértné,
nyi György, Sámuel
nő, Ragányi György,
mond, Löwy Sándor,
Kata Dezső, Olvas-
I. sz. Sómér-csapat
ms, Simon Lajosné
Zsuzs Leó 4 ms,
lőp, Glück József,
Emilné, özv. Fisch
sz Gyula, Meiszter
Dttó, Ifj. Pál Márton
Le: 1.445.

Pál 32, Weisz féle
gymn. III. o. tanuló
: Izrael Izidor, neje
tia: (Gyulafehérvár)
sef 9 ms, Székely
g összegyűlt 50 ms,
rindul-mare: (Nagy-
eisz Márton Kisjenő,
sef, Klein Margitka
anyosgyéres) Stössel
ben) N. N. Sander-
Le: 4.160.70

mja
Albert 20 ms, Dr.
Imréné, Goldberger
eld Izsák, Léb Odón,
ső, Weinstein Mór,
Ernő, Naftali Simon,
es Abrahám, Sándor
ceelenfreund Etelka,
n 4-4 ms, Schwartz
wartz Lázár, Lázár
mann, Rotschildné,
Naftali Simonné,
Boria Eduard, Gold-
Kleimann Sámuel,
Weisz Morné, Luszitg
Ferenc, Özv. Vértés
zidor, Bernáth Béla,
Luszitg Sándorné,
l, Farkas Jakabné,
s Béláné, Lebovics
tz Hermann, Fischer
urg Emil, Kleinmann
vashatatlan, Weiss-
ld Lajos, Hermanné
é, Lebovits Béláné,
é, Lévi Ernő,
n Kálmáné, Charap
Mózes, Fränkelné,
einmann Sámuelné,
er Tibor, Wallerstein
povics Berta, Izsák
dés, Weisz Sándor,
Lebovics Gyula,
Edelstein Jehuda,
ihály, Reinfeld Izsó,
baum Morné, Silber-
ibor, Frenkel Tibor,
zsef, Kohner Dávid

2. sz.
ket postán eszközölök

Zsibó, Salamon Kató, Kupferstein Salamon, Schwartzberg
Salamon M. Rosner Bencion, Löbliné, Bíró Andorné,
Silbermann Ignác Baja-Mare, Deutschné, Salamon Etel,
Peller István, Ségig Aron, Goldfried Vilmos, Lázár Frida,
"Safurth" papirkereskedés, Járai Sándor Nagysajól, Kup-
ferstein Jakabné, Mendelovits Lajosné, Hirsch Jenőné,
Kain Tibor, Blum Mihály, Simon Hani, Stájer Zoltán,
Gerő Dora, Holländer Márton, Bíró Andorné, Goldstein
Ezekiel, Weitrurné, Vadász Lajos, Schlomovics Béla,
Róth Nándor Oradea-mare, Schwartz Tibor, Glück Izrael,
Dr. Szőnyi Géza, Israel Emanuel, Peller István, Sonnen-
klar Márton Nárviz, Nussbaum Miklós Abrudbánya, Strul
Márton Nárviz, Lukács Endre, Küllöck Mihály, Grün-
feld Lajos, Küllöck Máté, Izsák László, Herskovics Béla,
Spieler Márton, Eger Berta, Mandula Izsákné, Scherf
Bernát 1-1 ms. Le: 1500-

(Folytatjuk)

SPORT

A Haggibbor felkéri tagjait, hogy vasárnap
élelőtt 11 órakor a vasúti állomáson teljes szám-
ban jelenjenek meg a trónörökös fogadtatásán.
A Haggibbor második csapata Bánffy-
hunyadon. A Haggibbor második csapata vasár-
nap Bánffyhunyadon mérkőzik az alábbi összeállítá-
sban: Rosenfeld, — Weisz, Feuermann, — Baum-
zweig I., Virágh, Rosenberg, — Rimóczy, Baum-
zweig II., Mózes, Bernáth, Ankrant.

Nagyváradon az elmaradt Haggibbor mér-
kőzés helyett a Bihorallal esedékes bajnoki mér-
kőzést játsza le az Egyetértés.
* A tavaszi futballbajnokságra sportegye-
sületek legelőnyösebb beszerzési forrása Sugár & Co.
sportáruháza. Cluj, Calea Victoriei 5. (v. Kossuth
Lajos-utca.) Egyesületeknek, iskoláknak, viszont-
eladóknak kedvezményes ár.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Karácsony Benő darabja a marosvásár-
helyi színházban. Marosvásárhelyen jelentik: Az
ittani színház szerdán este mutatja be "Karácsony"
Benőnek, az ismert erdélyi írónak "Válás után"
című színművét. A darabnak, az író kvalitásából
ítélve, előreláthatólag nagy sikere lesz.

Mignon Svördström Valborggal. Csütör-
tök este volt Svördström Valborg második vendég-
szereplése a Mignonban. Ebben a finom és csilín-
gő operában sokkal hatásosabb és erősebb volt
mint a Lakméban. A második felvonás nagy írtját
megkellett ismételnie. Az opera többi szereplői, külö-
nösen Kolbay, Ruvinsky és Sugár szintén jók
voltak. A zenekar és a kórus kifogástalan volt.

Heti műsor
Szombat d. u. 8 órakor: Lányom hozomány: 800 millió.
(Ujdonság, 4-edzer. Olcsó helyarákkal. Sorozat
szám 365.)
Szombat este 7 órakor: Hoffmann meséi. (Svördström
Valborg bucsufőlépésével és Sáfár Sándor föl-
lépésével. Igen mérsékelttel emelt helyarákkal.
Bérlétezetben. Előadás kezdetén a nézőtérre
vezető ajtókat bezárják. Sorozat száma: 364.)
Szombat este 11 órakor: Az Elefánt. (Ujdonság 4-edzer.
Rendes helyarákkal. Sorozat szám: 365.)
Vasárnap d. u. 3 órakor: Aranymadár. (Operett-ujdon-
ság, 7-edzer. Olcsó helyarákkal. Sorozat sz. 366.)
Vasárnap este fél 8 órakor: A Bolond. (Operett-repriz-
Uj betanulással. Première-helyarákkal. Première.
repriz és opera bérlét 47 sz. Sorozat szám 367.)
Hétfő: A Bolond. (2-edzer. Rendes helyarákkal. Nap
bérlét 125. szám B. Sorozat szám 368.)

* Központi télikertben minden este 9 órakor
nagy előadás. Beléptidj nincs. 1425

A színházi iroda hírei.

Bolond. Az utolsó főpróbák folynak már a szin-
padon a Bródy Miklós dr. dirigálása és Izsó Miklós
rendezése mellett, a Bolond-ból ebből a poétikus, szép-
ségekben rendkívül gazdag, gyönyörű nagy operettből,
melynek szerzői: Rákosi Jenő és Szabados Béla. A Bol-
ond egyelőre két egymástutáni estére: vasárnapra és
hétfőre van kitűzve. Főszereplői: Kolbay, Somogyi,
Neményi, Dunay Rózi, Réthely, Virágh, Berky, Ekecs,
Orvossy, Izsó, Leóvey.
Elefánt — éjjel. Ma éjjel pont 11 órai kezdettel
fogják negyedszer előadni a nagyszerű mulattató Ele-
fánt-ot. Az idei évadnak alig volt ennél pompásabb és
kacagtatóbb ujdonsága. A helyárok rendesek.

Aranymadár — délután. Vasárnap délután olcsó
helyárral adják Zerkovitz Béla óriási sikertű új ope-
rettjét, az Aranymadár-t.

Niculescu György vendégjátéka. A bukaresti
opera európai hírtű nagy művésze Niculescu fog a jövő
hét három estéjén a magyar színházban vendégszere-
pelni. Niculescu Románia egyik legnagyobb énekese,
aki a külföldi nagy metropolások közönségét is ma-
gával ragadta. Kedden Faust-ban, csütörtökön az El-
adott menyasszony-ban s a jövő szombaton a Sevillai
borbély-ban fog Niculescu fölépni. A helyek árát
esekre az estekre mérsékelttel főlemelik, tekintve, hogy
a Niculescu fölépései rendkívül anyagi áldozattal jártak.

Mozihírek: Egyetem-mozgó. Goldfeden híres
művét a Sulamith-ot adják most az Egyetem-mozgóban,
a díszszerepben a gyönyörű Lenkerly Icával. Uránia.
Az ocean urai hat felvonásos modern kalóztörténet.
Fárho hitvese utójára. Vasárnap 3 órától az Apollo-
mozgóban látható a Fárho hitvese c. filmremek.

Irodaberendezések

Kopenetz gépzemű asztalasműhely-
ben olcsón szereshetők be

Cluj, Honvéd-utca 92

Raglán

esőköpeny, öltöny

Neumann M.

1502 cégnél Cluj, Főter

Táblaüveg, demyonok

korcsmai és mindennemű
üvegáruk nagyraktára

Péter és Schwarcz

Cluj, P. M. Viteazul (Széchenyi-tér) 34
1518

Legelőnyösebb beszerzési forrás

Ősz haja

visszakapja eredeti színét a

Hajregenerator

néhányszori használata által.

1 üveg ára hasz-
nálati utasítással 20 lei

Kapható kizárólag 1511
PEKETE DROGÉRIA Targu-Mures

Kötött, szövött és norinbergi áruk nagy-keres-
kedése Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér 1352

Schönberger, Spitz & Co.

BUTORÜVEGEKET, TÜKRÖKET

Lloyd 479 Barok, csillag és virágcsiszolással
valamint szővi rajzok után
művész kiítelben készít

HUNWALD, üvegciszoldó és tükörgyára

CLUJ-KOLOZSVAR, Str. Vlahuta (v. Bolyai-utca) No. 3.
Hibás tüköröket újra fencserez 0 o o

Telefon 494 **15%** Telefon 494

gyarapodik vagyona,

ha levélben vagy személyesen
00 adja fel rendelését. 00

Meg nem felelő árut visszaveszünk.
1921

Nagy Áruház

rövid, kötött, norinbergi és papirkereskedés
Cluj, Piata Mihailu Viteazul

Telefon 31. **Ládagyár** Flöközlet:
Egeres

Mindennemű ládákat és fadobozokat összeszegezett
és szétszedett részeken megrendelésre azonnal
készít és szállít a legelőnyösebb napi áron 1921

Sajovics és Lebovits

ákereskedés
Cluj, Strada Cernanji (volt Kajantói-ut) 1 szám

Libraria „Safurth“ ספרים האגרונון

CLUJ, Str. St. O. Josif Nr. 1.

L. 600.—	חומש עם ספר פירושים ה' כרכים
350.—	חומש . כ"ה ע"ב
500.—	חק לישראל חובי ראם וילנה
150.—	בית הכחודיה (המאיר) על מס יבמות
160.—	קצור דתלמוד דר' חיים משערנאווטמן
50.—	עין אבות על פרקי אבות עם פ' נחמד של ר' יעקב עמדין זצ"ל
30.—	תקן ליל שבועות דוד
30.—	מס' שבועות פראטמבאנד

ספר אונד פערראינע ערהאלטען גראססען ראכטאט

קיפנע אללערליי אלטע ספרים
צו זעהר הונדע פרייע.

Palma

Kaucuktalp és kaucuksarok
tartósabb a legyobb bärnét!

Viszonteladók-nak árkedvezmény

szalámi

Naponta kapható frissen készült mindennemű

felvágottak és virsli

o o Ugyanott állandóan frissen szűrt o o

Arjegyzék és kívánatra ingyen

liba

zslr kapható

Szalámigyár R.-T.

Cluj, Malom-utca 8. 1455

Mit keres

MARKOVITS BERNÁT órá- és ékszerész üzletét a nagy vashid sarok mellett, mert már mindenki tudja, hogy legolcsóbb bevásárlási forrás órákban, ékszerben és dísztárgyakban. Aranyat, ezüstit, platínát és drágakövet a TÁTRÁNÁL is magasabb áron vált be.

1529

Feketeerdői üveg és mindennemű

porcellánárut legolcsóbban

Telefon 586

Kerekes Ernő áruházában vásárolhat

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 4.

Engross! 1484 **Endetail!**

Parókkák

és mindennemű hajmunkát, hajfestést, kifogástalanul és jutányosan készít

Paula hölgyfodrász és manicursalon

Cluj, Szentegyház-utca 15. sz.

1437 Ugyanott babaklinika is van.

GOWAG

KÖZKERESETI TÁRSASÁG

Goldstein, Wald és Glasner Cluj

STR. VLADIMIRESCU (V. MIKES KELEMEN UCCA) 17. SZÁM ALATT TELEFON 519

Gáz, gőz, vízvezeték- és csatornázási berendezések valamint műszaki cikkek állandó nagy raktára. Complete fűdőszobaberendezések jutányosan kaphatók

Mindenki legszívesebben

Kapható: **Fiókraktár Cluj, Regele Ferd. 14 (Wesselényi - u.)**

TURUL CIPŐT

visel, mert az elegáns, tartós és jutányos

teherautókra minden méretben kaphatók

Emil Blaga autóraktárában Cluj

Kívánatra árjegyzékkel szolgál

ROSENZWEIG ANTAL

héber és rituális könyvkereskedése nagyban és kicsinyben

Piata M. Viteazul 38 **CLUJ** Széchenyi-tér 38 (Saját ház) 1499

ספרים, סלידים, מוזות, תפילין, עטרת, ציצית, אונד קאפלאך

Raktáromban állandóan kaphatók mindennemű zsidóvallású imakönyvek u. m. magyar és német fordítású díszkötésű imakönyvek, menyasszonyi ajándékok, „Mirjam“ Jahrezeitblak 50 évre kiszámítva, valamint selyem és gyapjú Talszek.

Csillárok

asztali és éjjeli szekrénylámpák a leg egyszerűbbtől legdiszesebb kivitelig nagy választékban állandóan raktáron, továbbá villany-vasalók és főzők, valamint az összes szerelési anyagok és minden feszültségre kicsinyben és nagyban eladása. !!

ézők

ERDÉLYRÉSZI CSILLÁRRAKTÁR

Cluj-Kolozsvár, Calea Reg. Ferdinand 1469 (volt Wesselényi Miklós-u.) 11. szám.

Mégis csak legjobb a

„RASOL IDEAL“

készleki borotváló por, amely az ország legrégebb gyártmánya.

Kapható 1-es, 2-es és 3-as minőségben (utóbbi a legerősebb) 1/4 és 1/2 kg.-os szép kivitelű csomagolásban. 1481

5 kg. vétel franco-franco lei 130.—, kisebb mennyiségben lei 26.— kg.-kint. Hozzávaló csontkés darabonként lei 17 és 25

Övadjunk az ártalmas összetételekből összeállított utáztatóktól. Csak az „Ideal“ felírású a valódi, melynek jóságáért felelősséget vállalok.

Reszling József fodrász

Cluj, C. R. Ferd. 30. (a nagy vashid mellett).

Főelárusítóhelyek:

Glanczmann Adolf illatszertár Sighetul Maramuros	Jungreis Miksa Bucuresti str. 13 Septembrie 54
Rosenzweig Jakob illatszertár Dej	Max Sporn Cernauti Piata Dacia 3

valamint minden drogériában kapható.

Nagy mennyiségben érkezett:

Maister Lucius és Badische Anilinek

Sósav
Kénsav
Szalmiákszesz
Ablaktapasz (gít)
Firnisz
Tavotta
Olajok
Enyv
Keferárak

valamint mindennemű festék- és fűszerárú előnyös árak mellett nagyban és kicsinyben kaphatók.

KALMÁR

Áruforgalmi R.-T. Cluj str. Regina Maria 42

GARDI és TÁRSA

fényképezési műtermei

Cluj-Kolozsvár, str. Saguna (v. Bartha Miklós-utca) 13

Portrék, gyermekfelvételek, nagytájak

Aggag és Vegyipar Rt. Szatmár

Gyárt: bőrenyvet, csontenyvet, csontszirt, mütrágyát, szappant, kocsikenőcsőt, gépszirt, téglát stb. **Vesz:** csontot, száraz és vizes húsleves, nyers és olvasztott faggyut

Exportját és importját

Románia, Magyarország, Ausztria és Németország

között határidővel és legolcsóbb fix díjtételek mellett csak

Deutsch Testvérek

nemzetközi szállítási vállalata tudja lebonyolítani.

Központ: Cluj, Piata Unirel 26.

HÁZAK Wien I. Rottenturmstrasse 27 Budapest, VII., Rákóczi-ut 6., VII. Dohány-utca 3. Oradea Marc, Rákóczi-ut 24. Brasov, Kapu-utca 61. Arad, Simonyi-utca 13. Orsova, Dunapart. Szolnok Madách-utca 1. Expoziturák: Bruck, Hegyeshalom, Moson, Biharkeresztes, Békéscsaba, Curtici, Kötgyán, Biharpuspöki.

Fuvarlevél felülvizsgáló iroda
Speciális dunai forgalom!

Coloniale Kereskedelmi R.-T. Ajánlja: Fűszer, gyarmatárú, export-import cikkeket! A Temesvári Malmalom Concernhez tartozó összes malmok lisztjeinek főlerakata **Marosvásárhely**

ROTY
TIMISO
GYÜMÖ
MELÉS B
DÉS, SZE
SZESZDE
Szörny
nyegek
DERI
szücs

PÖT
utányos

atör
gát

érkezett:
che Anillnek
mint minden-
eráru előnyös
mellett nagy-
és kicsinyben
kaphatók.
ALMÁR
egina Maria 42

Portrék,
gyermekfelvételek,
nagyítások

Rt. Szatmár
vet, csontszirt,
kenőcsöt, gép-
fontot, száraz
s olvasztott

portját
ország,
ország
egelőcsőbb fix
csak

vérek

asi vál-
olitáni.
nreil 26.

trasse 27 Buda-
Dohány-utca 3.
Brasov, Kapu-
Orsova, Duna-
Expozitúrák:
Biharkeresztes,
Biharpüspöki.

lati iroda
galom!

sárhely

*Eredények legdusabbban felszerelt rövid-, kőn-
hergi-, díszmű- és játékaru nagykereskedése*
NUSSBAUM TESTVÉREK
TG. MUREŞ MAROSVÁSÁRHELY
Telefon interurban 200
Bladás csak vizonteladókna!

ROTTMANN KÁROLY ÉS TÁRSAI R.-T.
TIMIŞOARA-TEMESVÁR KIRALYI UDVARI SZÁLLITÓK
GYÜMÖLCSPÁLINKA TER-
MELES BORNAGYKERESKE-
DÉS, SZESZABADRAKTÁR
SZESZDENATURALÓTELEP.

RUM ÉS LIKÓRGYÁR
COGNAC FÓZDE

BÓRÁRÚIPARI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
SÁTMÁR
NAGYROMÁNIA ELSŐ ÉS
LEGNAGYOB BÓRDI SZMŰ
BÓRÖND ÉS TÁSKA ÁRÚ-
GYÁRA

Szőrme és szőnyeg molykár elleni megóvását és sző-
nyegek vaacum cleanerrel való portalanítását vállalja

DÉRI LAJOS
szücsmeister

Cluj, str. Memoran-
dumi 3. (Unió-utca)
Telefonszám 12-12

Nyomdák
Dobozgyárak
Könyvkötészetek
figyelmébe!

Képviseljük:

Typograph G. m. b. H. Berlin:
Universal „B” típusu szedőgépek és alkatrészek
Frankenthal Schnellpressenfabrik, Frankenthal:
kő és könyvnyomdagépek, körforgó (rotációs) gépek
Heidelberger Schnellpressenfabrik, Heidelberg:
automatikus kiszolgálású tégely gyorsajtók
Chr. Mansfeld, Leipzig:
könyvkötészeti és cartonage gépek
Klinghard-sche Schriftgiesserei u. Messinglinien-
fabrik, Leipzig: cím és kenyérintás, rézleniák.

Szállítunk raktárról:

legjobb minőségű festéket, hengermasszát,
füstölőt és a nyomdaiparban használt
összes anyagokat.

Technica R.-T.
Tg.-Mureş

Sürgönyeim: Technica. - Telefon 3-36.

Engros

Endetall

Karlsbadi
porcellán
edények,
tábla-üveg.

Mindentéle
pokarak,
deryonok,
palackok,

lámpaárúk bármilyen meny-
nyiségben legelőnyösebben

AUSLÄNDER LAJOSNÁL

Cluj, Piata Mihaiu Viteazul
(Széchenyi-tér) 39, Telefon 954 1953

Rézműves, rézöntő
és gépjavitó műhely
Cluj, Széchenyi-tér 32.
KOROM J. 1466

MAROSVÁSÁRHELY

legelőkelőbb és legelőcsőbb
bevásárlási forrásai

LANCZET M. FIAI

FÜSZER, VAS, RÖVID-
ÁRU. Sürgönycim: LAN-
CZET. Telefon interur-
ban 511, Tg.-Mures. 1445

Lang & Comp.

termény, liszt,
gabona, új és
használt ruhák vétele és eladása, Zsákkölcsön-
zés! Tg.-Mures-Marosvásárhely, Telefon 289.

DEUTSCH & BRAUN

textilárú
nagykereskedés

Tárgu-Mures, Piata Rega Ferdinand
(Fötér) 52. Telefon 273

SZÜCS DEZSŐ

„OSTILLAG” ÁRUHÁZA

Tárgu-Mures—Marosvásárhely, Női-
és férfi divatárúkban a legelőcsőbb!

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 1.50 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 2.50 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szótig — 15 lei. Jellegű hirdetésekre semmilyen felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseként a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltésig fizetendő.

Méregképes könyvelő, ki a német-magyar nyelvet bírja, a szombat betartásával lehetőleg vidékre állást keres. Leveleket „Méregképes“ jellegére a kiadóba kér.
5504

Bánffyhungad közlelében Kiskalotán Calatele, vasutvonal mentén egy ház, mely áll három szoba, konyha, korcsma és bolthelyiségből és egy drb. üres telekből, elutazás miatt eladó. Értekezni lehet bármikor özv. Lőb Gyulánéval Calatele.
5503

Prima referenciákkal, lokomobil és dinamó vizsgával, autó, motor, erős és gyenge áram-szerelésben teljes szaktudással bíró egyén alkalmazást keres. „Gépészmolnár“ jellegére cím a kiadóban.
5476

Üzlethelyiség egy szobával a város legforgalmasabb helyén eladó. Cím a kiadóban.

השכר házikoszt kapható Rudolf-ut 62 Hirsch-nénél. Esetleg szállást ad.
5488

Egy drb. kopirprés teljesen vasból, alig használt állapotban eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Belvá osban létesített női szabóságomhoz társat keresek. Cím a kiadóban.
5505

Keresünk sürgősen **tisztviselőnk részére** egy **szobát konyhával,** esetleg egy üres szobát. Szíves értesítést kér az Uj Kelet kiadóhivatala.

VAN SZERENCSEM a n. é. közönséggel tudatni, hogy Deák Ferenc-utca 35 sz. alatt világvárosi nivóju üzletet nyitottam. Vállalok minden e szakmába vágó munkát: átalakításokat, javításokat, szörme-festést, téli ruhák és szőnyegek megóvását stb. a legolcsóbb árak mellett. — A n. é. közönség támogatását kérve vagyok teljes tisztelettel

Izrael Dezső

1548

blanar — szücs

DIANA FÜRDŐ

GŐZ- és KÁD 1538
valamint kénes,
sós és fenyő-
kivonatos

gyógyfürdők

Orvosi ellenőrzés
Vizgyógyászati kezelés

! Olcsó bevásárlási forrás! Textil, kötött és rövid áru háza
Feuerstein J. Cluj, str. Regina Maria 12. 1466

ARTES

szövőművészeti műhely, Cluj
Strada Regala (Majális-u.) 33.

Készíti a legkényesebb igényeket is kielégítő **perzsa és szmyrna szőnyeget**
Vállalja az összes keleti technikájú szőnyegek szakszerű javítását.
1540

BYRON STEAMSHIP COMPANY LTD. LONDON

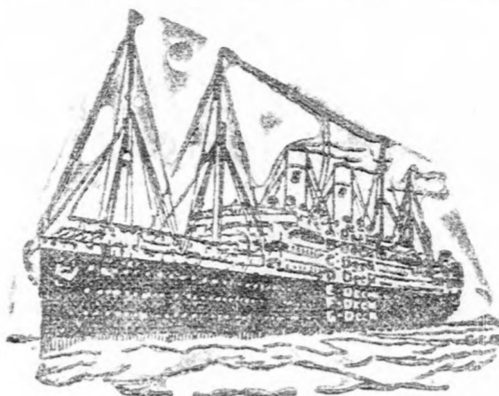
M. Embiricos & Co.

București, Strada Paris 1, Constanța direkt New-York

Állandó félhavi hajójáratok a legnagyobb tengerektől luxuszőzősökhel, melyek Constanța kikötőből indulnak

„King Alexander“
„Megali Hellas“

Átszállás és vesztegrár nélküli
Az utazás tartama 16 nap

„Constantinople“
„Themistokles“

Hajóhosszánk 56 saját hajóból áll
Az utazás tartama 16 nap

Értesítés:

Érteklődőknek, akik Amerikába utazni óhajtanak tudatjuk, hogy 1928 január 22-én kezdődött meg az uttlevek iktatását az egyedül amerikai vízum elnyerésére. E célból szükségtelen minden érdeklődőnek Bukarestbe való utazással információk beszerzése végett ide, vesztetni, hanem forduljanak teljes bizalommal iradánkhoz, beküldve a vízumhoz szükséges következő okmányokat: Uttlevel, születési erkölcsi bizonyítványt, házasságveletet, az amerikai rokonok meghívását és 4 alírt fényképet. Ezek alapján megszeresszük a szükséges iktatószámot a vízum megadásának napjával a sorrend esetleg elvesztésének elkerülésére.

King Alexander luxuszőzős Constanța kikötőbe érkeznek június 2-án és az új quota terhére induló első szállímannyal közvetlenül New-Yorkba június hó 4-én indul. Pontos, lelkiismeretes és érdeklődők felvilágosításokkal és prospektussal készséggel szolgálunk.

M. EMBIRICOS & CO., București, Strada Paris No. 1.

Vermorel — Peronospora-fecskendők!
Angol rézgálic 99%

Kerek rézlapok pálinkafőzőüst készítéséhez

I. NACHT

Telefon 6-53
Sürgöny cím: Metalnacht, Cluj, Piata Cuza Voda 12

Állandóan nagy választék:

férfi tavaszi divat öltöny szövetekben,

**kammgarn,
raglan-szövetek,
posziók,**

**lakarók és
szőnyegekben**

**Eredeti
gyári árak!**

**Eredeti
gyári árak!**

Scherer Károly és Fia Utódai

GROMEN és HERBERT

nagyszabeni posztógyárak lerakata
Cluj. Nagyszamos vashid mellett. (Babos-palota)

Lloyd 1219